

# Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Η | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 13

## Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΜΑΣ

Γ'

Πολλοὶ εἶναι οἱ εὐλογημένοι καρποὶ τῆς ἐν εὐλαβείᾳ παρακολουθήσεως τῆς θ. λατρείας καὶ δὴ τῆς «ἀξίως» γινομένης συμμετοχῆς εἰς τὴν μυστικὴν Τράπεζαν τῆς θ. Εὐχαριστίας. Πλὴν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσεγγίσεως καὶ «θεώσεως» των οἱ πιστοὶ ἐν τῇ κατανοητικῇ Ὁρθοδόξῳ λατρείᾳ συνδέονται πνευματικῶς μεταξύ των. Παρακολουθοῦν «ὁμοθυμαδόν», ὡς εἰς ἄνθρωπος. Ἀναπέμπουν εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς κοινὸν Πατέρα «ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μᾶ καρδίᾳ» τοὺς «ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ᾠδὰς πνευματικὰς». Ὡς ἀδελφότης ἁγίων, τοῦ «πλήθους» τῶν ὁποίων «ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία», πρὸς τὸν κατ' ἔξοχὴν Ἄγιον ἀπευθύνονται, καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν μετέχουν τοῦ ἁγίου Δείπνου τῆς Ἀγάπης, «ἐν φιλήματι ἁγίῳ» καὶ «φιλήματι ἀγάπης» ἐπισφραγίζοντες καὶ οἰονεὶ καὶ ἐξωτερικῶς — κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν — ἐκφράζοντες ἐσωτερικὴν πραγματικότητα. Καὶ οὕτω ἐξαγιαζονται πλέον αἱ σχέσεις των καὶ εἰς τὴν ἔξω τοῦ Ναοῦ καθημερινὴν ζωὴν, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῆται τὸ ὑπὸ τοῦ θείου Παύλου διατυπωθὲν (Α' Κορινθ. 12, 12-27) καὶ ἐπιγραμματικῶς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἀποδοθέν: «ἀλλήλων μέλη γινόμεθα σώσωμοι Χριστοῦ ἐν χρηματίζοντες»!

Θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπιμείνωμεν περισσότερον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Προβαίνομεν ὅθεν εἰς ἄλλο εἶδος ἐπικοινωνίας, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐν κατανόξει παρακολουθήσεως τῆς λατρείας μας καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀποδίδεται συνήθως ἡ δέουσα σημασία.

Ἡ ἐπὶ γῆς δηλ. Στρατενομένη Ἐκκλησία ἐνοῦται μὲ τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν. Ἐντὸς τῆς μυσταγωγικῆς αὐτῆς ἀτμοσφαιρας, μὲ τὴν συγκλονιστικὴν δραματικότητα, ὡς ὑπεδηλώσαμεν ἤδη, ὁ πιστὸς «ὑπερρικᾶ τὸν χρόνον», βαδίζει πρὸς τὴν αἰωνιότητα, τρέχει εἰς τοὺς αἰῶνας». Οὕτω ἡ λατρεία «κινεῖται ἀκαταπαύστως μέσα εἰς μίαν κοινωνίαν ἁγίων». Ὁ

σημερινός λοιπὸν Ὁρθόδοξος πιστὸς παρακολουθῶν τὴν λειτουργίαν εἰσέρχεται εἰς τὴν λατρευτικὴν ἀτμόσφαιραν τῆς « χρυσῆς » Πατερικῆς περιόδου, ἔναυλα ἔχων εἰς τὰ ὄψα του ρήματα ἱερὰ λειτουργικῶν κειμένων ἐνὸς Βασιλείου ἢ ἐνὸς Χρυσοστόμου. Ἀκολουθῶς ἐμπεριπατεῖ νοερώς εἰς τὰς ὑποβλητικὰς κατακόμβας τὰς πλήρεις μυστηρίων, ὅπου συλλατρεύει τὸν Αἰώνιον τῆς Ἐκκλησίας Νυμφίον μὲ τὸν μικρὸν Ταρσίζιον. Ἔτι δὲ — παλαιότερον — εἰσχωρεῖ εἰς τὸ ὑπερῶν τῆς Τρωάδος, ὅπου συναντᾷ τὸν Εὐτυχον, δεόμενος τέλος τοῦ ἐν τῷ ὑπερῶ τῆς Ἱερουσαλήμ τελοῦντος Δείπνον τὸν Μυστικόν, ἵνα « κοινωνῶν αὐτὸν παραλάβῃ »! ὦ, ἀγία κατάνοξις! Συντονίζει τοὺς παλμούς μας μὲ τοὺς παλμούς τῶν γενεῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπέρασαν καὶ ἐτράφησαν ψυχικῶς ἀπὸ αὐτῆν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπαρράλλακτως ἐτέλουν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν αὐτὴν λατρείαν. Δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ ἀκοῆ ὁ πιστὸς ὅσα ἤκουσαν οἱ πατέρες του, νὰ ὑποκλίνεται, νὰ σταυροκοπῆται καὶ ἀνάπτῃ « τὸ κερί του », ὅπως καὶ ἐκείνοι κ.ο.κ. Ζῆ μέσα εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ Ἔθνους του. Τοῦτο ἰσχύει εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους Ἕλληνας, τῶν ὁποίων θρησκευτικὴν ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν κληρονομίαν ἀτίμητον ἀποτελεῖ ἡ ὄρθ. λατρεία.

Κάθε Ὁρθόδοξος Ἕλλην παρακολουθῶν τὴν θ. Λειτουργίαν, « αἰσθάνεται νὰ ἀντιλαοῦν μέσα του αἱ φωναὶ τοῦ Γένους, αἱ ἀκοίμητοι φωναὶ τῶν πατέρων μας ». Ἡ θ. Λατρεία μας ἔχει συνδεθῆ καὶ διὰ τοῦτο συνδέει καὶ ἡμᾶς μὲ ὄλας τὰς μεγάλας στιγμὰς τῆς Ἱστορίας μας. « Οἱ πιστοὶ αἰσθάνονται ἑαυτοὺς συνδεδεμένους μὲ τοὺς μεγάλους των νεκρούς ». Πέριξ τῆς λατρείας ὁ λαὸς μας ἔχει πλέξει τοὺς πόθους, τοὺς πόνους, τοὺς δραματισμούς, τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς ἐλπίδας του. Εἶναι — δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν — ζυμωμένη μὲ τὴν πολυκύμαντον Ἱστορίαν τῆς φυλῆς μας. Εἰς οὐδένα ἀσφαλῶς ἄλλον λαὸν συμβαίνει κάτι ἀνάλογον. Πόσοι Ὁρθροὶ δακρῦόβρεκτοι καὶ αἱματόβρεκτοι Ἑσπερινοὶ! Πόσοι λειτουργοὶ κατανυκτικαὶ καὶ παννυχίδες « ἀκάθιστοι », κατὰ τὰς ὁποίας « ὄρθοστάδην » ὁ λαὸς προσηύχето πρὸς τὴν Ὑπέρομαχον Στρατηγὸν τοῦ Γένους! Καὶ εἰς ἡμέρας ἐθνικῶν θριάμβων καὶ εἰς στιγμὰς ἐθνικῶν περιπετειῶν καὶ πικρῶν ταπεινώσεων... Εἰς ὄλας τὰς σπονδαίας καμπὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς μας. Ἔχει ἀποβῆ πλεόν ἢ λατρεία μας ἐν θρησκευτικὸν ἔπος τοῦ λαοῦ μας. Ἄλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ χρειασθῆ νὰ ἐπιμείνωμεν.

Πρωτοσ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

## ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΤΟΣ 1959 : ΕΞΑΡΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

### ΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΑΙ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ 1959

Ὡς ευκαιρίαὶ ἐξάρσεως τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος, διὰ τὸν παρόντα μῆνα Ἰούλιον, ὀρίζονται ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐγκεκριμένῳ σχετικῷ προγράμματι αἱ κατ' αὐτὸν ἀγόμεναι δύο κατωτέρω ἑορταί :

α') Ἡ μνήμη τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου (14 Ἰουλίου). Αὕτη συμπίπτει ἐφέτος εἰς ἡμέραν ἐργάσιμον (Τρίτην), καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος ἡ συγκέντρωσις ἐκκλησιάσματος. Διὰ τοῦτο ὠρίσθη, ὅπως γίνῃ ἡ προσήκουσα πανηγυρική μνεία τοῦ νέου τούτου Ἀγίου τῆς Ἐκκλησίας μας κατὰ τὴν προηγουμένην τῆς μνήμης αὐτοῦ Κυριακὴν, 12ην Ἰουλίου ἐ. ἔ.

β') Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμένης Συνόδου, ἡ ὁποία ἐφέτος συμπίπτει τῇ 19ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ. καὶ ἡ ὁποία θὰ ἑορτασθῇ αὐθημερόν, με ὄλην τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῆς σημασίας τοῦ ἑορταζομένου γεγονότος ἱεροπρεπῆ ἐπισημότητα.

Οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι παρακαλοῦνται καὶ πάλιν, ὅπως καταβάλωσι πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν κατάλληλον χρησιμοποίησιν τῶν, ὡς ἀνωτέρω, ἱερῶν ευκαιριῶν πρὸς ἐποικοδομὴν τοῦ πνευματικοῦ των ποιμνίου.

Κατωτέρω παρέχονται ἀπαραίτητά τινα στοιχεῖα, σχετικὰ πρὸς τὰς ἑορτὰς ταύτας, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν εὐλαβεστάτων Ἐφημερίων.

( ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ )

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΝ\*

Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσι.

Τὸ τῆς χάριτος σκήνωμα, ὑποφήτην τὸν ἔνθεον, τὸν Ἁγίῳ Πνεύματι ὑφηγούμενον, Θεοῦ τὴν δόξαν τὴν ἄρρητον, καὶ βίον λαμπρότητος, τὰς ἀύλους δωρεάς· τὴν θεόπνευστον σάλπιγγα, τὴν σαλπίζουσαν, ἐν τῷ κόσμῳ τῆς χάριτος τὸν λόγον, ἀνυμνήσωμεν ἀξίως, τὸν θεηγόρον Νικόδημον.

Λαμπρυνθεὶς θείῳ Πνεύματι, τὴν καρδίαν Νικόδημε, διδαγμάτων πέλαγος ἐκ χειλέων σου, τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπήγασας, καὶ ταύτης τὰς ἀβλακας, ταῖς ἀρδείαις, δαψιλῶς, τῆς δοθείσης τῷ λόγῳ σου, Πάτερ χάριτος, ὡς φησὶν ὁ Δαβὶδ αἰεὶ μεθύσκεαι, καὶ εὐφραίνεις τὰς χορείας, τῶν εὐσεβῶν τῇ σοφίᾳ σου.

Ὡς φωστῆρα νεόφωτον, Ἐκκλησίας ὑμνοῦμέν σε, ταύτην καταναγάζοντα θείοις λόγοις σου, ὡς εὐσεβείας διδάσκαλον, ὡς στόμα θεόσοφον, ἀρετῶν θεουργικῶν, ὡς ἐκφάντορα ἔνθεον, βίον κρείττονος, καὶ κιθάραν ἁσμάτων μελιρρῦτων, ἐκτελοῦντές σου τὴν μνήμην, τὴν παναγίαν Νικόδημε.

Προσόμοια ἕτερα.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Χάρις δαψιλῆς τοῦ Πνεύματος, τοῦ Παναγίου σοφέ, τῇ ψυχῇ σου σκηνώσασα, ταύτην προκαθάραντος, ἀρετῶν ἐπιδόσεις, ὄργανον θεῖόν σε ἀπειργάσατο, καὶ θεορρήμονα· ὦ τῶν πανσόφων σου, διδαχῶν Νικόδημε! δι' ὧν αἰεὶ, πάντες ρυθμιζόμεθα, πρὸς βίον κρείττονα.

Ρεῖθρα διδαγμάτων ἔβλυσας, οἷα πηγὴ λογικῆ, ὑπὲρ μέλι γλυκάζοντα, καὶ ἠδύνοντα, τὰς καρδίας Νικόδημε· ὅτι ὡς δρόσος πέλει σθράνιος, καὶ ζωῆς μάνα Πάτερ ὁ λόγος σου, τρέφων πρὸς αὐξήσιν, νοητὴν ἐκάστοτε, τοὺς εὐσεβῶς, μελετῶντας Ὅσιε, τὰς θείας βίβλους σου.

Χῶμα σοφίας καὶ γνώσεως, παρὰ Θεοῦ εὐληφώς, ὡς πλατύνας τὸ στόμα σου, τῆς ψυχῆς Νικόδημε, θεωρεῖς καὶ πράξεις, ταμεῖον

\* Ἐκ τῆς ἑγκειμένης ὑπὸ τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου Ἱερᾶς Ἀκολουθίας, ποιηθείσης ὑπὸ Μοναχοῦ Γερασ. Μικραγιαννανίτου.

ᾧφθης πάσης φρονήσεως, καὶ πρωτανεῖον θεῶν ἐλλάμψεων, νέμων διόρθωσιν, καταλλήλων ἅπασιν, τοῖς εὐκλεῶς, τῇ διδασκαλίᾳ σου, Πάτερ ἐγκύπτουσι.

**Δόξα. Ἦχος πλ. β'.**

Σήμερον ἡμῖν ἐξέλαμψεν, ὡς ἀστὴρ ἑωθινός, ἡ τοῦ Ὁσίου διδασκάλου μνήμη, Νικοδήμου τοῦ οὐρανοφάντορος, τὴν Ἐκκλησίαν καταλαμπρόνουσα· δεῦτε οὖν, οἱ τῶν λόγων αὐτοῦ ἔρασταί, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ ἐορτάσωμεν, πρὸς αὐτὸν βοῶντες· χαίροις ὁ δι' ἐναρέτου ζωῆς, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατοικητήριον, τὸν νοῦν ἐργασάμενος· χαίροις θησαυροφυλάκιον ἔμπνου, ἐν ᾧ πολυποικίλου σοφίας, θησαυροὶ ἀκένωτοι· χαίροις ὁ τῆς Νάξου θεῖος βλαστός, τοῦ Ἁγιωμένου Ὁρους κοσμήτωρ, καὶ πάσης Ἐκκλησίας ὑφηγητῆς θεόσοφος. Πρέσβευε δεόμεθα Πάτερ, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

**Ἰδιόμελον.**

**Ἦχος δ'.**

Τὸν ἐν Ὁσίοις σοφώτατον, καὶ ἐν διδασκάλοις Ὁσίον, Νικόδημον τὸν μέγαν, τῶν εὐσεβούντων τὰ πληρώματα, χρεωστικῶς μακαρίσωμεν· καθαγιασθεῖς γὰρ δι' ἀσκήσεως, τοῦ Παρακλήτου στόμα ἐγένετο· καὶ ἐν Ἐκκλησίᾳ Λαβιτικῶς πολλῇ, τὴν ἐν μουσικῇ θείᾳ σοφίᾳ ἐλάλησε· δι' ἧς τῶν Ὁρθοδόξων τὰς ψυχὰς ἐπαίδευσε, τὰ ἄνω φρονεῖν καὶ ζητεῖν, αἰρετικῶν δὲ τὰς φάλαγγας, κατεβρόντησεν· εἰς πᾶσαν γὰρ τὴν γῆν, ἐξῆλθεν ὁ φλόγγος αὐτοῦ, πρὸς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

**Στιχηρὰ Προσόμοια.**

**Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.**

Χαίροις τῶν Μοναχῶν καλλονή, τῆς νήσου Νάξου τὸ ἐξαίρετον βλάστημα, τοῦ Ἄθω ἢ εὐκοσμία· ὁ διαυγῆς ὀφθαλμός, γλῶσσα ἡδυστάτη καὶ θεόφθογγος, ἡ θεία ἐν Πνεύματι, φθεγγομένη καὶ γράφουσα, διδασκαλία, οὐρανόθεν τὰ ρήματα, καὶ νοήματα, τῶν Ἁγίων δυσνόητα, ἅπασιν ἐρμηνεύουσα, καὶ νοῦν διανοίγουσα, θεωριῶν ἀπορρήτων, εἰς πλάτος γνώσεως κρείττονος, Νικόδημε Πάτερ, ἐπιπνοίας θεοσδότου, ταμείον ἔμπνου.

Χαίροις ὁ τῆς σοφίας κρατῆρ, Θεολογίας ἀληθοῦς τὸ θησαύρισμα, τὸ κλέος τῶν Ὁρθοδόξων, ὁ θριαμβεύσας σοφῶς, τῶν αἰρετιζόντων τὰ σοφίσματα· κηθάρᾳ ἢ εὐσημος, τῶν δογμάτων τῆς πίστεως, ἡθῶν ἀμέμπτων, φυτοκόμος θεόληπτος, καὶ διδάσκα-

λος, εὐσεβῶν ἐπιδόσεων· ὕψος ἐνθέου γνώσεως, καὶ βάθος φρονήσεως, πνευματικῶν νοημάτων, τὸ ἀνεξάντλητον πέλαγος, Νικόδημε Πάτερ, ὁ αἰτούμενος τοῖς πᾶσι τὴν θείαν ἔλλαμψιν.

Χαίροις τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ, φωστήρ ὁ νέος ὁ λαμπρὸς καὶ πολύφωτος, τὸ στόμα τῶν θεολόγων, ὁ ζηλωτῆς ὁ θερμὸς, τῶν τῆς εὐσεβείας παραδόσεων· Γραφῶν ἢ ἀνάπτυξις, ἀπορρήτων σαφήνεια, ὁ θεραπευτὴς, ἐν τῷ λόγῳ τῆς χάριτος, ἀρρωστήματα, τῶν ψυχῶν τὰ ἀλέθρια· Λύρα ἢ παραμονίος, καὶ νάβλα ἠδύφωνος, ὕμνων καὶ θείων ἁσμάτων, "Ὅσιε Πάτερ Νικόδημε· Χριστὸν ἐκδυσώπει, τοῖς τιμῶσι σε δοθῆναι, πταισμάτων ἄφεσιν.

**Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.**

Διδασκαλίας τὸν λόγον, γεωργήσας καλῶς, καρποὺς ζωῆς ἀθανάτου, τῇ Ἐκκλησίᾳ καρποφορεῖς, θεηγόρε Νικόδημε ὡς γὰρ δένδρα ἀειθαλῆ, ἐν διεξόδοις τῶν ὑδάτων τῆς χάριτος, τὰ σὰ θεοτύπωτα τεύχη, διὰ παντὸς προσάγουσιν ἡμῖν, γνῶσιν τὴν σωτήριον, ὡς γλυκασμὸν οὐράνιον· δι' οὗ τῶν παθῶν τῆς πικρίας ρυόμενοι, κομιζόμεθα παρὰ Χριστοῦ, εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

**Καθίσματα.**

**Ἦχος α'. Χορὸς Ἀγγελικός.**

Χοροὶ τῶν Μοναστῶν, τὴν ἁγίαν σου μνήμην, συνῆλθον εὐλαβῶς, εὐορτάσαι προθύμως, Νικόδημε "Ὅσιε, εὐσεβείας διδάσκαλε· οὗς εὐλόγησον, ἐπισκοπῇ σου αὐλῳ, μετὰ πίστεως, προσπιτυσομένους θεόφρον, τὴν πάντιμον κάραν σου.

**Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.**

Δειμὸν εὐωδέστατος, τῶν θεοπνεύστον Γραφῶν, ἐδείχθης Νικόδημε, τῇ καθαρᾷ σου ζωῇ, καὶ μύστης θεόληπτος· τούτων γὰρ τῇ μελέτῃ ἐντροφῶν καθ' ἐκάστην, γνώσεως οὐράνιου, τὴν ὁσμὴν ἐκομίσω, δι' ἧς Πάτερ εὐφραίνεις, τοὺς σὲ μακαρίζοντας.

**Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.**

Σοφίαν τὴν θείαν πεπλουτηκῶς, πάσης γνώσεως πλοῦτον πνευματικόν, ἠρεῦξω μακάριε, ἐκ θησαυροῦ τῆς καρδίας σου, καὶ τροφοδότης ὄφθης, τῷ λόγῳ τῆς χάριτος, τῶν εὐσεβῶν ἐκτρέφων, ψυχὴν καὶ διάνοιαν· ὅθεν καὶ τὰ ἦθθ, τῶν ἀνθρώπων ρυθμίζων, τοῖς πᾶσιν ὑπέδειξας, σωτηρίας τὴν ἔλλαμψιν, θεοφόρε

Νικόδημε Πρέσβευε Χριστῶ τῷ Θεῷ, τῶν παισμάτων ἄφεισι  
δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἅγιαν μνήμην σου.

### Ἄπολυτικά

#### Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Σοφίας χάριτι, Πάτερ κοσμούμενος, σάλπιγξ θεόφθογγος,  
ᾧφθης τοῦ Πνεύματος, καὶ ἀρετῶν ὑψηγητής, Νικόδημε θεη-  
γόρε· πᾶσι γὰρ παρέθηκας, σωτηρίας διδάγματα, βίου καθα-  
ρότητος, διεκφαίνων τὴν ἔλλαμνιν, τῷ πλούτῳ τῶν ἐνθέων σου  
λόγων, δι' ὧν ὡς φῶς τῷ κόσμῳ ἔλαμψας.

#### Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸν τοῦ Ἄθω φωστῆρα καὶ τῆς Νάξου τὸ βλάστημα, καὶ  
τῆς Ἐκκλησίας ἀπάσης, τὸν θεόπνουν διδάσκαλον, Νικόδημον  
τιμήσωμεν πιστοί, ὡς ἐμπλεων σοφίας θεϊκῆς· διδαχὰς γὰρ οὐρα-  
νίους καὶ δαυφιλεῖς, βλυστάνει τοῖς κρυναζέουσιν· δόξα τῷ σὲ δο-  
ξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι  
διὰ σοῦ, ἡμῖν τὰ πρόσφορα.

## ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

### 1ον

#### Ἔοσις Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης.

(Κυριακὴ, 12 Ἰουλίου 1959)

1. Ὁ Ἔοσις Νικόδημος (τὸ ἐπώνυμον Καλλισούργης) ἐγεννήθη ἐν  
Νάξῳ τῷ 1749, ἐσπούδασεν ἐν Σμύρνῃ πλησίον τοῦ Ἱεροθέου Βουλγαριστῆ καί,  
εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν, προτιμήσας τὸν μοναχικὸν βίον, μετέβη εἰς Ἅγιον Ὄρος,  
ἔπου κατετάχθη εἰς τὴν μονὴν Διονυσίου. Φίλος τῆς μαθήσεως, περιῆλθεν  
ἕλας τὰς μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἐμελέτησε πλῆθος παλαιῶν χειρογρά-  
φων, τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστὸν, εὐρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν  
μονῶν τούτων. Ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ἐναρέτου καὶ ἀφωσιωμένου εἰς τὸν Θεὸν  
μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος ἔλην τὴν ζωὴν του ἀφιέρωσεν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ,  
εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἱερῶν Γραφῶν καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, εἰς  
τὴν ἰδιδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ὁρθο-  
δοξίας.

Ἡ ἐνεργητικότης του ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστος καὶ ἡ παραγωγικότης τῆς  
γραφίδος του προκαλεῖ κατάπληξιν, ὅπως ἐπίσης ἀξιοσημείωτος εἶναι  
ἡ ποικιλία τῶν θεμάτων τῶν ἔργων του, ἀπὸ τῆν ὁποῖαν καταφαίνεται ἡ πολυ-  
μάθειά του καὶ ἡ εὐρύτης τοῦ πνεύματός του. Ἐκοιμήθη τῇ 14ῃ Ἰουλίου  
1809 τιμώμενος διὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου του ὑπὸ τῶν συμμοναστῶν του,  
ἡ δὲ μνήμη του παρέμεινεν ἱερά καὶ σεβαστὴ καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους.  
Κατόπιν θερμῆς αἰτήσεως τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν, τὸ Οἴκουμενικὸν Πα-

τριρχεῖον κατέταξε τὸν Ὅσιον Νικόδημον μεταξύ τῶν Ἀγίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῷ 1955, καὶ ὥρισεν, ὅπως τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου του, ἥτοι τὴν 14ην Ἰουλίου.

Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν ὁ Ὅσιος Νικόδημος περιλαμβάνονται ἡ «Φιλοκαλία», ὁ «Εὐεργετικός», τὸ «Νέον ἐκλόγιον», ἡ «Χρηστοθήθεια», ὁ «Κῆπος χαρίτων», ὁ «Νέος Σναξαριστής» κ.ά. Πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐξεδόθησαν ἐπανειλημμένως καὶ ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον νὰ ἐκδίδονται καὶ εὐρύτατα νὰ κυκλοφοροῦν, τροφοδοτοῦντα πνευματικῶς μέγα πλῆθος πιστῶν.

2. Ἡ ἐντύπωσις, τὴν ὁποῖαν ἀποκομίζουν οἱ μελετηταὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ὁσίου Νικόδημου περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἐξῆς συντομωτάτην παρατήρησιν ἐνὸς συγχρόνου ξένου θεολόγου: «Νὰ ἀναμετρηθῆ τις πρὸς τὸν Νικόδημον εἶναι ἀδύνατον, νὰ μιμηθῆ ὁμοῦς αὐτὸν εἶναι ἀπαραίτητον» (Πορφύριος Οὐσπένσκυ).

Ἡ κατὰ τὰς τοῦ Ὁσίου Νικόδημου μεταξύ τῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπετέλεσεν ἐκτέλεσιν χρέους καὶ πρὸς τὴν ἀγιότητα τοῦ Ὁσίου τούτου Πατρὸς καὶ Διδασκάλου καὶ πρὸς τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερε πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Ἡ ἱερὰ μορφή καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ὁσίου Νικόδημου συνελίξουν τὴν ἄλλω τῶν νεωτέρων διδασκάλων καὶ υπερασπιστῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, μετὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν, καὶ ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη τρανωτάτην ἀπόδειξιν τῆς ζωτικότητος τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν μαύρην περίοδον τῆς ξένης καὶ ἀλλοθρήσκου τυραννίας καὶ τῆς γενικῆς πνευματικῆς καταπτώσεως, ἡ ὁποία ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπικρατῆ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Τιμῶντες σήμερον τὴν μνήμην τοῦ Ὁσίου Νικόδημου, ἔχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοξολογήσωμεν δι' ὅλα αὐτὰ τὸν Ὑψιστον καὶ, πρὸ πάντων, διὰ τὴν μεγάλην δωρεάν Του νὰ εἴμεθα μέλη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ συγχρόνως ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τιμῶμεν τὴν ἰδιότητά μας αὐτὴν, ὡς μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μὲ τὴν προσήλωσιν μας εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς καὶ μὲ τὴν προσπάθειάν μας νὰ ἐφαρμόζωμεν εἰς τὴν ζωὴν μας τὰ παραγγέλματά της.

## 2ον

### Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

(Κυριακὴ 19 Ἰουλίου 1959)

1. Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνήλθεν ἐν Χαλκηδόνι τῷ 450, συγκληθεῖσα ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν βυζαντινῶν Αυτοκρατόρων Πουλχερίας καὶ Μαρκιανοῦ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῆς αἵρέσεως τῶν λεγομένων «Μονοφυσιτῶν», τὸ ὁποῖον εἶχε προκαλέσει διαιρέσεις καὶ σκάνδαλα καὶ γενικὴν ἀναστάτῳσιν μεταξύ τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ ὁποία ἀπετέλεσθη ἀπὸ 650 ἐπισκόπους, ἀπεκήρυξε τὸν «Μονοφυσισμὸν», καὶ κατέδικασε τὸν ἐν ΚΠόλει Ἀρχιμανδρίτην Εὐτυχήν, εισηγητὴν τῆς αἵρέσεως ταύτης, καὶ τὸν προστάτην



του Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Διόσκορον. Καθώρισε δέ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο φύσεις, τὴν θεϊαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, αἱ ὁποῖαι παρέμειναν ἀσύγχυτοι καὶ ἀμετάβλητοι, διατηρούσα ἐκάστη τὰς ιδιότητας αὐτῆς, ἂν καὶ εἶναι ἡνωμένοι εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον — «δύο φύσεις ἐν ἓνι προσώπῳ».— Ἡ Δ' Οἰκ. Σύνοδος ἐπελήφθη, ἐπίσης, καὶ μερικῶν ἐκκρεμῶν διοικητικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐτακτοποίησε μὲ τοὺς 30 Κανόνες, τοὺς ὁποίους ἐξέδωκε, καὶ οἱ ὁποῖοι μαζὶ μὲ τοὺς Κανόνας καὶ τῶν ἄλλων Συνόδων ἀποτελοῦν θεμελιώδεις διατάξεις διὰ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδιαίτερος ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ 28ος Κανὼν, ὁ ὁποῖος ἐπεκύρωσε τὸν 3ον Κανόνα τῆ Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου περὶ τῆς τιμῆς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀκριβέστερον καθώρισε τὴν θέσιν του, ὡς ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τὸν Ρώμη, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν ἰδίαν τιμὴν, ὡς Ἐπίσκοπος τῆς Βασιλευούσης.

2. Ἡ σημασία τῶν ἀποφάσεων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου εἶναι μεγίστη διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν. Πρῶτον μὲν, διότι ἀκριβῶς καθώρισεν αὕτη τὸ δόγμα τῶν δύο φύσεων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δεύτερον δέ, διότι κατωχύρωσε τὸ προνόμιον τῆς τιμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐναντίον τῶν ἀπολυταρχικῶν τάσεων τῆς Ρώμης.

Καὶ δὲν ἀπασχολοῦνται μὲν σήμερον οἱ χριστιανοὶ μας μὲ τὸ δογματικὸν ἐκεῖνο ἴτημα. Ἡ ἀναγνώρισις ἡμῶς τῆς τελείας ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει διὰ τὴν ἐποχὴν μας, κυρίως, μίαν ὄλωσδιόλου ἐξαιρετικὴν ἠθικὴν σημασίαν. Διότι αὐτὸ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα ὑποδεικνύει καὶ τονίζει τὴν ἀξίαν, πού ὁ Χριστιανισμὸς ἀπέδωκεν εἰς τὸν ἀνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἠνώθη μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡνωμένος μαζὶ Του ἀνῆλθεν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν θεϊκὸν θρόνον. Τόσην μεγάλην ἀξίαν κανεῖς ἄλλος δὲν ἀπέδωκεν εἰς τὸν ἀνθρωπον, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸν. Καὶ δι' αὐτό, ἀκριβῶς, μόνον ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἐκεῖνος, πού καθιερώνει καὶ ἐξαγιάζει καὶ ἐπιβάλλει καὶ ὑποστηρίζει τὴν τιμὴν καὶ τὰ δικαιώματα πού ὀφείλονται εἰς κάθε ἀνθρωπον καὶ τὰ ὁποῖα ὅλα μαζὶ συγκεντρώνονται εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην». Διότι ὁ κάθε ἀνθρωπος δὲν εἶναι μόνον «εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις» τοῦ Θεοῦ, ὅπως διδάσκει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἀλλὰ εἶναι, κατὰ τὴν φύσιν, ὁ ἴδιος μὲ ἐκεῖνον, πού εἶναι ἡνωμένος μὲ τὸν Θεὸν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐδίδαξεν ἡ Δ' Οἰκουμ. Σύνοδος, βασιζομένη ἐπὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

3. Δι' αὐτό, ἀκριβῶς, μὲ τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀντιμετασθοῦν καὶ τὰ σύγχρονα προβλήματα τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων (εἴτε πολιτικά, εἴτε κοινωνικά, εἴτε οἰκογενειακά) καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων παρὰ μόνον μὲ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ἀλλὰ πόση εἶναι δι' αὐτό ἡ εὐθύνη τῶν χριστιανῶν, μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ. Ὁ καθεὶς ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ὅλοι μας ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τακτοποιήσωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας, τὰς διαθέσεις μας δηλ. καὶ τὰς βλέψεις μας, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι καὶ μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ — πρὸ πάντων — μὲ τὰ ἔργα μας νὰ συντελοῦμεν εἰς τὴν καλλιτέρευσιν τοῦ περιβάλλοντός μας. Τοῦτο δέ, ἀκριβῶς, ἐνοεῖ ὁ Κύριος ὅταν λέγῃ: «Ἵμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ «ὑμεῖς ἐστέ τὸ ἄλας τῆς γῆς».

## ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ὅπως εἶπαμε στὸ προηγούμενο γράμμα μας ζητοῦν νὰμποῦν στὸν Ἱερό Κλήρο καὶ μερικοὶ πονηροῦταικοὶ τύποι ποὺ δὲν καίεται ἡ καρδιά τους γιὰ τὸ σωσμὸ τῆς δικῆς τους ψυχῆς ἢ τῶν ἄλλων ποὺ ζητοῦν καλὰ καὶ σώνει νὰ ποιμάνουν. Αὐτοὶ οἱ πονηροί, σκέπτονται λιγάκι ἐμπορικὰ καὶ ἂν δὲν ἔμαθαν λογιστικὰ καὶ διπλογραφία, στὴν πρᾶξι τὰ καταφέρνουν. Ἄς ποῦμε γιὰ τοὺς χωρικοὺς ποὺ οἱ ἄνθρωποι, εἶτε ἔχουν εἶτε δὲν ἔχουν πολυμελῆ οἰκογένεια, καταλαβαίνουν πὼς δὲν μποροῦν μὲ τὰ ξεροχώραφα νὰ τὰ βγάλουν τόσο καλὰ πέρα στὴ ζωῆ, ἢ θὰ θέλουν νὰ τὰ περάσουν καλλίτερα. Αὐτοὶ παρακολουθοῦν ἢ τὸ γέροπαπᾶ τῆς ἐνορίας των ἢ τῆς γειτονικῆς, καὶ λένε: «Πόσα χρόνια θὰ ζήσῃ ὁ Παπαζήσης; Θὰ πεθάνῃ. Γιὰ νὰ γίνῃ ἄλλος παπᾶς δὲ συγχωριέται στὸν τόπο μου. Νὰ μιὰ εὐκαιρία καὶ μάλιστα θεόσταλη. Θὰ γίνω ἐγὼ παπᾶς. Θὰ παίρνω ἀπὸ τὰ χωράφια μου τὴν ἐπικαρπία καὶ ἀπὸ τὰ φτωχοχτηματάκια μου, θὰ τσιμπολογᾶω καὶ τὸ μισθό, θὰ συμμαζεύω καὶ κάτι ἀπὸ τὰ λεγόμενα τυχερά μου καὶ ὅσο νᾶναι, θὰ τὴ βολεύω καλλίτερα ἀπὸ πρὶν». Ὁ ὑπολογισμὸς αὐτὸς σὰν καλοθρεμμένος πειρασμὸς στρογγυλοποιεῖται σὲ πολλῶν τὰ μυαλά, καί, ὅπως σὲ κάποιον ἄλλο γράμμα μου ἐσημείωσα, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὑποβάλλονται καὶ σὲ μιὰ κόπωση, ἔστω κι' ἂν ἀκόμη ἢ ἡλικία τους εἶναι περασμένη, καὶ παίρνουν τὸ ἀπαιτούμενο ψευτοχάρτι, καὶ ἀναγκάζουν τὸ Δεσπότη τοῦ τόπου, ἐν ὀνόματι πάντοτε τῶν «προσόντων», νὰ τοὺς χειροτονήσῃ, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχῃ λόγους νὰ τὸ ἀρνηθῇ. Ὁ πονηρὸς αὐτὸς τύπος εἶπε: «λίγο σταράκι, λίγο λαδάκι, λίγο κρασάκι, κάτι ἀπὸ τὰ ζωντανά μου, καὶ μὲ τὸ μισθὸ ποὺ κάθε μῆνα θὰ παίρνω, χωρὶς νὰ κουράζωμαι καὶ πολὺ, εἶναι ὅ,τι χρειάζεται τὸ σπίτι μου». Ἔτσι, ἀγαπητέ μου, τὸν βλέπεις νὰ ξεφυτρώνῃ ἕνα προῶνδὸ μέσα στὴν ἐνορία του σὰν μαῦρο μανιτάρι ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἄλλα, πλουσιώτερος ἀπὸ πρὶν. Ὅχι πλούσιος, εἶπα, πλουσιώτερος, εὐρωστότερος οἰκονομικῶς. Σὰν ἀπλοῦς χωρικός, εἶχε στενευμένα τὰ οἰκονομικά του. Τώρα σὰν ἀγρότης χωρικός καὶ παπᾶς μαζὶ ἀνέβηκε ψηλότερα, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο ποὺ ἔκανε τόσον καιρὸ καὶ τώρα τὸ ἐφήρμοσε. Καὶ νὰ ἰδῆς ἀδελφέ μου, αὐτοὶ οἱ τύποι σκούζουν περισσότερο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἱεροφορέθησαν ἀπὸ ζῆλο. Καὶ σκούζουν, κυριολεκτικὰ, γιὰ τὴ φτώχεια τους, γιὰ τὰ βάσανά τους, γιὰ τὴν ἐξαθλιώσί τους, γιὰ τίς στερήσεις τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας των. Ὅσον ἦσαν ἀπλοῖ χωρικοὶ μὲ τὰ πανταλόνια καὶ μὲ τὴν περιουσία τους, μικρὴ ἢ μεγάλῃ, ἀποδοτικὴ ἢ μὴ, δὲν

ὠρῦνοντο τόσο πολύ. Τώρα πού σ' αὐτὴ προσετέθη καὶ ὁ λίγος ἢ πολὺς μισθός, ξεσηκώνουν τὸν κόσμον γιὰ αὐξήσεις καὶ καταριώνται τὸ Κράτος καὶ τὴν ἐπίσημην Ἐκκλησίαν πὼς τάχα δὲ θέλει νὰ σηκώσουν κεφάλι οἱ φτωχοπαπᾶδες. Μπορεῖ οἱ ἄνθρωποι νὰ χωνεῖ δίκην, ἢ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ λάφυργας τῆς ὀρέξεως ἄνοιξε πλατύτερα ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού οἱ πονηροὶ ἔγιναν ἱερεῖς μὲ τὸ σκοπὸ νὰ διορθώσουν τὰ οἰκονομικά τους. Ἐγνώρισα κάποτε — ὄχι μόνον ἓνα — κάποιον ἱερέα μὲ σεβαστὴ περιουσίαν, ἐπαρκῆ γιὰ τὴ συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχειροτονεῖτο καὶ δὲν εἰσέπραττε τὰ ὅσα ὡς τρίτης κατηγορίας ἱερεὺς εἰσπράττει. Καὶ ἐν τούτοις, αὐτὸς ὁ ἱερεὺς μιλοῦσε μὲ πικρίαν γιὰ τὴν πενιχρότητα τοῦ μισθοῦ του. Καὶ ὅταν ἓνας ἄλλος συνάδελφός του, πτωχότερός του, τοῦ εἶπε νὰ δοῦν τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἐπιπλέον προσθήκην στὰ ἀγαθὰ του, ἐκεῖνος ἀπήντησε: « Ἀγαπητέ μου, μὲ τὸν κόπο μου! » Αὐτὸ σημαίνει, πὼς τὸ ὑλικὸ ζήτημα προσεῖχε καὶ ἤτο ἐξάρτημα ἀμοιβῆς ἐνὸς ἐπαγγελματιῦ. Δὲν κατάλαβεν ὁ καυμένος ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνέξοδη σχεδὸν διαφοροποίησιν του μέσα στοὺς συγχωριανοὺς του ἐφούντωσε καὶ τὸ φθόνον τους. Ἄν μάλιστα καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἀφήσῃ καὶ τὸ τσαπὶ καὶ τὸ ἀλέτρι καὶ τὰ ποτίσματα, καὶ γενικὰ τὶς πρῶτες του ἀσχολίας, τότε θὰ τοῦ φορτώσουν καὶ τὸν τίτλον τοῦ πλεονέκτη. Μιὰ φορὰ στὴν περιοδείαν μου ἐπεσεκέφθηκα κάποιον χωρὶν χωρὶς προειδοποίησιν. Στὴν εἴσοδον τοῦ χωριοῦ χιζότανε μιὰ οἰκοδομή. Σταμάτησα νὰ εὐλογήσω τοὺς κτίστας καὶ τὸν νοικοκύρη. Καὶ τί βλέπω; Ἐναν κτίστη ἐπάνω στὴ σκαλωσίαν, ἡμίγυμνον, μὲ μιὰ πελώριαν ψάθαν καὶ μὲ σεβαστὴ γενιάδα. Ρωτῶ τὴν αἰτία. Δὲν ἐγνώριζα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τί ἀπεκάλυψα; Ἦταν ὁ παπᾶς μιᾶς κοντινῆς ἐνορίας, πού, ἐπειδὴ ἤξερε τὴν τέχνην τοῦ κτίστη, συνέχιζε τὴ δουλειάν του παίρνοντι τὰ τακτικά του μεροκάματα μέσα σὲ αἰσχρολογίας, βρισιὰς τῶν θείων, βρώμικες ἱστορίας καὶ σαχλοτροάγουδα τῆς λεγομένης «μαστοράντζας». Ντροπιάστηκεν ὁ καυμένος, κατέβηκε, πλύθηκε, νιύθηκε πρόχειρα, ξανάγινε «παπᾶς» μὲ τὸ ξεθωριασμένον, ἔστω, ἄντερί του, καὶ μοῦ εἶπε, χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσω τὸν ἄνθρωπον, πὼς οἱ ἀνάγκαι πού δημιουργήθησαν μὲ τὴ σπουδὴν τοῦ παιδιοῦ του στὸ Πανεπιστήμιον, στὴν Ἱατρικὴ Σχολήν, τὸν ἀνέβασαν σὲ σκαλωσίαν τῶν οἰκοδομῶν. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι οὔτε τὸ πρῶτον οὔτε καὶ τὸ δεύτερον. Ἐρωτᾶται: Πότε ἐφτώχεψεν αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ἢ οἱ ἄλλοι; Ὅταν ἔγιναν παπᾶδες; Ἦσαν φτωχοὶ καὶ μᾶλλον ἐβελτίωσαν οἰκονομικῶς τὴ θέσιν τους γιὰ νὰ ρίχνουν τὸ σύνθημα «πεινᾶμε!» γιὰ νὰ τοὺς ἐκμεταλλεύωνται οἱ παπαδοπατέρες, πού εἶπαμε στὴν ἀρχήν, ξοδεύουν λίγο μελάνιν καὶ εἰσπράττουν αἶμα; Ἀπὸ πότε ἀδελφεῖ ἀρχισες νὰ πεινᾶς; Ἀπὸ

τότε πού ἔβαλες τὸ ράσο, καὶ δόξα τῷ Θεῷ, μὲ τὸ πετραχηλάκι σου πρόσθετες στὰ φτωχά, ἔστω, εἰσοδήματά σου καὶ τὸν κρατικὸ μισθό, ἢ πεινοῦσες πρὶν παραπολύ, καὶ ἡ παπαδωσὴν σου γίνε λεμονάδα γιὰ νὰ σὲ ξετρελλάνῃ στὴν πείνα καὶ νὰ φωνάζῃς; Αὐτὰ τὰ λέγω στὴν κατηγορία τῶν πονηρῶν πού τὰ καλομελέτησαν πρὶν ἱερωθοῦν καὶ ὄχι γιὰ τοὺς ἱερεῖς πού τοὺς ἐκάλεσε ὁ Θεός. Γι' αὐτούς θὰ μιλήσουμε παρακάτω.

Ἄλλὰ μεταξὺ τῶν πονηρῶν συγκαταλέγονται καὶ κάτι ἄλλοι. Εἶναι ὠρισμένοι συνταξιῶχοι πάσης κατηγορίας. Αὐτοὶ σὰν δὲν ἔχουν δουλειὰ νὰ κάνουν καὶ προκειμένου νὰ συμπληρώσουν τὴν μικρὴ ἢ μεγάλη σύνταξί τους, ἐπιζητοῦν καὶ γίνονται ἱερεῖς. Θὰ εἰπῆς τώρα: Εἶναι ἀξιοκατάκριτοι; Ἀδελφέ, παρακολούθησέ με στὶς σκέψεις μου. Δὲν στήνω δικαστήριον οὔτε γιὰ τοὺς πρώτους οὔτε γιὰ τοὺς δευτέρους ἢ τοὺς τελευταίους. Διαπιστώνω ὠρισμένες ἀλήθειες γιὰ νὰ προβάλλουμε τὸν ἰδανικὸν ἱερέα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Οἱ συνταξιῶχοι αὐτοί, μαθημένοι στὴν πρεφούλα τους, στὸ τάβλι, στὸ σκάκι ἐπάνω στὴν ἀναδουλειὰ μόλις ρασοφορεθοῦν, κρατοῦν ἐκεῖ στὰ παληὰ τους λημέρια τὸ στέκι τους, ὅπως καὶ ἄλλοι πού ἀναφέραμε. Οἱ ἐνορίτες ξέρουν ἕκατὸ τοῖς ἕκατὸ ποῦ θὰ βροῦν τὸ παπᾶ τους, ὅπως ξέρουν ποῦ εἶναι ἡ βρύση τοῦ χωριοῦ τους. Κάποτε ἕνας μακαρίτης παπᾶς πρὶν γίνῃ ἦταν ψαράς. Ποῦ τὸν εἶχες, ποῦ τὸν εὔρισκες αὐτὸς ξημεροβραδυαζότανε στὴ βάρκα του, σὲ μιὰ παραλία ἐνὸς ὀρμίσκου, μισὴ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό. Ἡξερε καλά τὰ νερά τῆς θάλασσας, τὸ εἶδος τῶν ψαριῶν, πῶς πιάνονται κι' ὄλων τῶν εἰδῶν τὰ δολώματα. Ἐπαιρνε κοντὰ του καὶ κρασάκι, ἀναβε μετὰ τὴν ψαρικὴ φωτιά, ἔφηνε γιὰ νὰ κολατσίση ὅ,τι τοῦ ἄρεσε πρωτὶ-πρωτὶ καὶ ἔπειτα ἀνέβαινε στὸ χωριό. Οἱ ἐνορίτες του εἶχαν ὠρισμένα ταχύποδα παιδιὰ στὴν ἀνάγκη καὶ τὸν εὔρισκαν, γιὰτὶ δὲν ἀπεμακρύνετο καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν ξηρά. Κάποτε καὶ ὁ Βασιλεὺς κάνοντας περίπατο, ἐδέχθη τὴν περιποίησι τοῦ παπᾶ μας, πού τοῦ προσεφέρθη, ἀλλὰ ἐδέχθη μὲ τὸ εὐχαριστῶ, γιὰτὶ ἡ ὥρα δὲν ἦταν καὶ κατάλληλη, καὶ ἐγέλασε μὲ τὴν ἀφέλεια τοῦ ἀγαθοῦ λευίτου προσφέροντος μεζὲ καί... κοκκινέλλι!

Θὰμποροῦσε νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς ἀπειρίαν ἀνεκδότων τῶν τύπων αὐτῶν καὶ νὰ καλύψῃ σελίδες τόμου ὀλοκλήρου. Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸ εἶχαν καὶ ποτὲ στὸ νοῦ τους νὰ ἱερωθοῦν. Ἄλλὰ καὶ σὰν ἱερώθηκαν δὲν ἔχασαν καὶ τίποτε. Βρῆκαν καὶ ἕναν ἄλλο γαλακτοφόρον μαστὸν στὴν Ἱερωσύνῃ. Δὲν θέλω νὰ παρεξηγηθῶ ἀδελφέ. Δὲν ἀμφισβητῶ τὴν τιμιότητά τους. Ἐμένα μὲ ἐνδιαφέρουν τὰ ἐλατήριά τους, πού τοὺς ἀνάγκασαν νὰ εἰσέλθουν στὸν Κλῆρο. Δηλαδὴ ποιά ἦσαν τὰ κίνητρα πού τοὺς ἐσπρωξάν νὰ ὑπηρετήσουν τὸ ἅγιον θυσιαστήριον. Ἐσὺ τί λές; Ἦσαν τὰ ἐλατήρια τῆς ψυχικῆς των φωτιᾶς;

Ἄκουσέ με τώρα στὰ παρακάτω. Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

## ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ "ΛΕΙΜΩΝΑ,,

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΣΧΟΥ

ΠΩΣ Ο ΔΑΙΜΟΝΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗΚΕ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ  
ΓΕΡΟΝΤΑ ΜΕ ΟΥΗ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Μοῦ διηγήθηκεν ὁ ἄββᾶς Παῦλος, ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ ἄββᾶ Θεόγνιου, πῶς κάποιος Γέροντας τοῦ εἶπε:

«Μιὰν ἡμέρα, ὅπως ἐκαθόμουνα στὸ κελλί μου κι' ἔκανα τὸ ἡμεροδούλι μου, πλέκοντας πανέρια καὶ ἀντιγράφοντας στίχους, νά σου, καὶ μπαίνει ἀπὸ τὴν πορτοπούλα ἓνα νέο παιδί Σαρακηνό, πὺ ἐφοροῦσε ἓνα μακρὺ πουκάμισο, σὰν στιχάρι.

Σταμάτησε λοιπὸν ἐμπρὸς μου κι' ἄρχισε νὰ χορεύῃ. Καὶ μοῦ λέει, ἐνῶ ἐγὼ ἀντέγραφα ἐκείνη τὴ στιγμή κάποιους στίχους— «Σ' ἀρέσει, Γέροντά μου, ὅπως χορεύω;» Κι' ἐπειδὴ δὲν τοῦδωσα καμμιάν ἀπολύτως ἀπάντηση, μοῦ ξαναεἶπε — «Δὲν μ' ἀπάντησες, Γέροντά μου· πῶς χορεύω;» Ἐγὼ ὅμως δὲν ἔβγαλα πάλιν οὔτε τσιμουδιά ἀπὸ τὸ στόμα μου· καὶ τότε μοῦ εἶπε. — «Τὶ νομίζεις, βρωμόγερε, πῶς κάνεις τάχα κανένα μεγάλο κατόρθωμα; Σοῦ λέω τὸ λοιπὸν, πῶς ἔχεις λαθέψει καὶ στὸν ἐξήντα πέντε καὶ στὸν ἐξήντα ἕξι καὶ στὸν ἐξήντα ἑπτὰ στίχο».

Τότε λοιπὸν ἐσηκώθηκα καὶ κάνοντας τὸ Σταυρό μου, ἔβαλα μετάνοια στὸ Θεό. Κι' αὐτὸς ἀμέσως ἐχάθηκεν ἀπὸ μπροστά μου.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ

Ὁ ἄββᾶς Ἀλέξανδρος τοῦ Καλαμῶνα, πὺ βρίσκειται στὸν ἅγιον Ἰορδάνη μοῦ εἶπε:

—«Κάποια φορά, πὺ εἶχα πάει στὸ σπήλαιο τοῦ ἄββᾶ Παύλου τοῦ Ἑλλαδικοῦ, γιατί ἤθελα νὰ τὸν ἀνταμώσω, νά σου, κι' ἔρχεται κάποιος κι' ἐκτύπησε

τὴν πόρτα. Ἐβγῆκε λοιπὸν ὁ Γέροντας καὶ τ' ἀνοιξε· καὶ παίρνοντας ψωμί καὶ βρεκτοκούκια ξαναβγῆκε καὶ τᾶβαλε μπροστά του κι' ἔτρωγε.

Ἐγὼ τὸ λοιπὸν ἐθάρρεψα, πὼς εἶναι κάποιος μουσαφίρης καὶ σκύβοντας ἀπὸ τὴν πόρτα, εἶδα πὼς ἦτανε ἓνα λεοντάρι. Καὶ εἶπα στὸ Γέροντα· —Γιατὶ τοῦδωκες, παπούλη μου, νὰ φάη; πές μου σὲ παρακαλῶ τὴν ἀφορμῇ.

Κι' αὐτὸς μ' ἀπάντησε — Τοῦ ἔχω δώσει παραγωγeliά νὰ μὴν πειράξῃ, οὔτε ἄνθρωπο οὔτε κι' ἄλλο ζωντανό· καὶ νᾶρχεσαι, τοῦ εἶπα, κι' ἐγὼ θὰ σοῦ δίνω κάθε ἡμέρα τὴν τροφή σου. Καὶ νά! ἔχουνε περάσει ἐφτὰ μῆνες ἀπὸ τότε· καὶ μοῦρχεται δυὸ φορές τὴν ἡμέρα καὶ τοῦ δίνω τὴν τροφή του.

Ἔστερα πάλι ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ξαναπῆγα καὶ τὸν βρῆκα, γιατί ἤθελα ν' ἀγοράσω ἀπ' αὐτὸν μερικὰ φλασικιά· Καὶ τὸν ἀρώτησα—Πὼς τὰ πᾶς, παπούλη μου; Τὶ γίνεται τὸ λιοντάρι; Καὶ μοῦ εἶπε—Δὲν τὰ πάει διόλου καλὰ· Καὶ τοῦ λέω — Γιατί; Κι' αὐτὸς μ' ἀπάντησε.

—Τὴν περασμένην ἡμέρα, μοῦ ἤλθε ἐδῶ, γιὰ νὰ τοῦ δώσω, ὅπως πάντα, νὰ φάη· καὶ εἶδα, τότε, πὼς ἡ γενειάδα του ἦτανε καταματωμένη καὶ τοῦ εἶπα:—Τί συμβαίνει; μήπως κι' ἐπαράκουσες τὴν ἐντολή μου κι' ἐγεύθηκες σάρκα; Εὐλογημένος ἄς εἶναι ὁ Θεός. Μὰ κι' ἐγὼ δὲν θὰ σοῦ ξαναδώσω, σαρκοφάγε μου, τὴν τροφή, ποῦ εἶναι γιὰ τοὺς Πατέρες. Φύγε ἀπ' ἐδῶ.

Ἐκεῖνο ὅμως δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ. Καὶ τότε ἐπῆρα ἓνα σχοινί, κι' ἀφοῦ τῶκαμα τρεῖς δίπλες, τὸ ἐκτύπησα μ' αὐτὸ τρεῖς φορές. Κι' αὐτὸ ἔφυγε.

ΠΩΣ ΕΝΑΣ ΛΗΣΤΗΣ ΕΣΩΘΗΚΕ ΧΑΡΙΣ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΤΟΥ

Μᾶς διηγήθηκεν ἓνας καλὸς Χριστιανὸς γιὰ κάποιον

ληστή πού τόν ἔλεγαν Κυριακό, πὼς εἶχε τὰ λημέρια του κι' ἔκανε ληστεῖες κατὰ τὰ μέρη τῆς Ἑμμαοῦς, πού τώρα τὴν ὀνοματίζουνε Νικόπολη. Κι' ὁ ληστής αὐτὸς ἦτανε τόσο ἀπάνθρωπος καὶ εἶχε γίνει τόσο φοβερός, πού τόν ἔλεγαν λιοντάρι. Μαζὶ δὲ μ' αὐτὸν ἦτανε κι' ἄλλοι συμμορίτες, πού ἔληστεύανε ἀδιάκριτα, ὄχι μόνο Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ Ἑβραίους καὶ Σαμαρεῖτες.

Κάποτε λοιπὸν ἀπὸ ἓνα κτῆμα πού βρῖσκονταν πρὸς τὴ μεριά τῆς Νικόπολης, ἐπήγανε μερικοὶ τὴ μεγάλη Βδομάδα στὴν ἁγία Πόλη, γιὰ νὰ βαφτίσουν τὰ παιδιὰ τους.

Ὅταν λοιπὸν τὰ βάφτισαν καὶ ξαναγύριζαν στὰ ὑποστατικά τους, γιὰ νὰ κάμουνε τὸ ἅγιο Πάσχα, τοὺς συνάντησαν οἱ ληστές, χωρὶς νᾶναι καὶ ὁ ἀρχηγὸς τους μαζὶ τους.

Καὶ οἱ μὲν ἄνδρες τᾶβαλαν στὰ πόδια· τίς γυναῖκες ὅμως τίς ἔπιασαν· καὶ τίς ἐκράτησαν, ἀφοῦ οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Σαμαρεῖτες ἐπετάζανε κατὰ γῆς ὅλα τὰ νεοφώτιστα παιδιὰ.

Ὅπως λοιπὸν ἔφευγαν οἱ ἄνδρες, τοὺς συναπάντησεν ὁ ἀρχιληστής καὶ τοὺς ἀρώτησε, γιατί φεύγουν. Κι' αὐτοὶ τοῦ διηγήθησαν αὐτὸ πού τοὺς συνέβηκε.

Τοὺς πῆρε λοιπὸν αὐτὸς καὶ πῆγε στοὺς συντρόφους του καὶ βρῆκε τὰ παιδιὰ νᾶναι πεσμένα κατάχαμα. Ἐζήτησε λοιπὸν κι' ἔμαθε ποιὸς ἦτανε αὐτὸς πού τᾶκαμεν αὐτό· κι' ὅταν τᾶμαθε ἀποκεφάλισε ὅλους αὐτούς, πού εἶχανε κάμει τὸ κακούργημα ἐκεῖνο. Καὶ ἀφοῦ ἔβαλε τοὺς ἄνδρες νὰ σηκώσουν τὰ παιδιὰ, ἐπειδὴ δὲν ἀνεχότανε νὰ τ' ἀγγίξουν οἱ γυναῖκες, ἐξ αἰτίας πού εἶχανε μολυνθῆ ἀπὸ τὸ βιασμό τους, τοὺς ἔσωσεν ὁ ἀρχιληστής ὅλους, αὐτὸς, καὶ τοὺς ἐσυντρόφεψε ἕως τὸ κτῆμα τους.

Ἐπειτα λοιπὸν ἀπὸ κάμποσο καιρὸ τόν ἔπιασαν τὸν ἀρχιληστή αὐτὸν καὶ τόν ἔρριξαν στὴ φυλακὴ γιὰ δέκα χρόνια. Καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες δὲν ἠθελε νὰ

Η ΙΕΡΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

**Η ΦΩΝΗ ΕΝΟΣ ΣΕΒΑΣΜΙΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ  
ΠΟΥ ΖΗΤΕΙ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΑΠΕΙΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ  
ΕΝΟΣ ΚΑΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΟΥ ΑΠΟΜΕΡΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ**

*Ἡ ὑποχρέωσις πρὸς τὸν ἡρωϊκὸν κλῆρον*

—Κράζω φωνὴ μεγάλη ἐγὼ ὁ γέροντας ὁ ταπεινὸς καὶ ζητῶ βοήθεια γιὰ τοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀπομακρυσμένης αὐτῆς γωνίας τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Πόσο συγκινητικὴ ἀλλὰ καὶ ἐπιβλητικὴ ἡ γεροντικὴ αὐτῆ φωνὴ καὶ πόσο βιβλικὴ εἰς τὰ μάτια μας ἡ μορφή τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὴν ὑψώνει τόσο θαρραλέα! Εἶναι ἡ φωνὴ ἐνὸς ἐφημερίου, τοῦ πατρῆ Γιώργη Σφακάκη ποὺ ἀπευθύνεται σὲ ὅσους μποροῦν νὰ βοηθήσουν ἓνα ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς ἡρωϊκῆς Κρήτης ποὺ ἐδοκίμασαν τὰ δεινὰ τοῦ τελευταίου καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ μιᾶς ὀλόκληρης περιοχῆς. Τὸ φτωχὸ ράσο ποὺ σκεπάζει μιὰ μεγάλη καρδιὰ ἀνεμίζεται καὶ πάλιν σὲ μιὰ στιγμή τραγικῆς συμφορᾶς. Ὁ ἐφημέριος βρίσκει ὅλη τὴν κατανόησι τῆς μεγάλης καὶ ἱερῆς ἀποστολῆς του. Δὲν ἔχει ἴσως διδαχθῆ ὁ γέροντας αὐτὸς ἐφημέριος τοῦ Κρητικοῦ χωριοῦ Πιτσιδία ποῖα εἶναι ἡ ἀποστολὴ τοῦ καλοῦ ποιμένου. Ἐχει συνυφανθῆ ὡς τόσο τὸ ἱερὸ σχῆμα του μὲ μιὰ συνειδητοποιημένη ἀντίληψι τῶν ὑποχρεώσεων του ὡς ἱερωμένου καὶ ὡς πνευματικοῦ ποιμένου. Ἡ ἀγάπη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ποιμαίνει ἔχει γίνει συνειδησίς του ἀκλόνητη καὶ ἡ ἰδέα τῆς θρησκείας ἀγκαλιασμένη μὲ τὴν ἰδέα τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος σφυρηλατεῖ τὸ βᾶθρο ἐπάνω

τὸν ἐκτελέσει. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν ἀφῆκαν ἐλεύθερο.

Ἔλεγε λοιπὸν πάντα του. Χάρις σ' ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ ἐγλύτωσε τὸ σκληρὸ θάνατο. Γιατὶ πάντα μου τᾶβλεπα στὸν ὕπνο μου καὶ μοῦλεγαν—Νὰ μὴ φοβᾶσαι, γιατί ἐμεῖς σοῦ παραστεκόμαστε καὶ παρακαλοῦμε γιὰ σένα.

Καὶ μαζί του συμπροσευχηθήκαμε κι' ἐγὼ καὶ ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ποὺ εἶναι πρεσβύτερος στὸ κοινόβιο τῶν Εὐνούχων. Καὶ μᾶς τὰ διηγῆθηκε καὶ ὁ ἴδιος ἀπαράλλακτα κι' ἐδοξάσαμε τὸν Θεό.

Μετάφραση ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ



στο ὅποῖον ὑψώνει τὸ μικρὸ ἀλλὰ ἐπιβλητικὸ του ἀνάστημα ὁ «ταπεινὸς» κατὰ τὴν ἰδίαν του μετρίοφρονα ἀξιολόγησι τοῦ ἑαυτοῦ του γέροντας ἐφημέριος. Καὶ ἀπὸ τὸ βᾶθρο αὐτὸ ἐξαπολύει τὴν ἀσθενικὴ ἀλλὰ ἐπιβλητικὴ του φωνή «Ἐμεῖς ἡ παραμερισμένη ἐπαρχία—λέγει ὁ γέρο ἐφημέριος Σφακάκης—κρατοῦμε στὰ χέρια μας τὴν Ἑλλάδα». Ἀλήθεια ἀναμφισβήτητη ποῦ ὡς γενικὴ ἰδέα συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια γύρω ἀπὸ τὴν ἀποστολὴ καὶ τὴν ἐκδήλωσι τοῦ ἱερωμένου μὲ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸ σχῆμα του καὶ τὸ καθῆκον του.

\*

Ὁ γέροντας ἐφημέριος τοῦ χωριοῦ τῆς Κρήτης ποῦ πρῶτος ἴσως αὐτὸς ἐδεινοπάθησε μὲ τὴν συμφορὰ τοῦ χωριοῦ του εἶναι ὁ ἓνας ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀριθμὸ τῶν ἀγνώστων καὶ τῶν ἀφανῶν ἱερωμένων τῆς ἀπόμερης ἑλληνικῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ἀκριτικῆς περιοχῆς. Ὅσοι δὲν θέλουν νὰ δώσουν τὴν προσήκουσα θέσι στὸν κλῆρο προσποιοῦμενοι ἄγνοια τοῦ μεγάλου συντελεστικοῦ παράγοντός του εἰς τὸ πλαίσιο μιᾶς μικρῆς ταπεινῆς καὶ ἀμόρφωτης κάποτε περιοχῆς θὰ πρέπει νὰ ἀναθεωρήσουν τὶς πλανημένες ἀντιλήψεις των ἐρχόμενοι σὲ στενωτέρη ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ποῦ κάτω ἀπὸ τὸ ράσο ἀγωνίζονται τὸν ἱερώτερο καὶ σκληρότερο ἀγῶνα. Πρωτοπόροι κάθε ἐκδηλώσεως τῆς παραμερισμένης πνευματικῆς περιοχῆς των οἱ ἐφημέριοι τῶν ἐπαρχιακῶν χωριῶν καὶ τῶν ἀκριτικῶν περιοχῶν. Τὸ ράσο κρατεῖ σ' αὐτοὺς ἄσβεστη μιὰ φλόγα ποῦ ὅσο καὶ ἂν παραμένῃ κρυμμένη καὶ ληθαργούσα φουντώνει ὡστόσο καὶ ἀκτινοβολεῖ στὴν πρώτη εὐκαιρία ποῦ παρουσιάζεται. Συγκινεῖ καὶ προκαλεῖ θρησκευτικὸν δέος ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος ἐφημερίου τοῦ κατεστραμμένου κρητικοῦ χωριοῦ καὶ ἡ συγκινησις αὐτῆ ὀδηγεῖ τὴν ψυχὴ τὴν ἑλληνικὴ σὲ μιὰ εὐρύτερη ἀνάτασι. Σχηματοποιοῦνται στὸ σύνολό τους ἀγῶνες καὶ ἡρωϊσμοὶ καὶ θυσίαι τοῦ κλήρου, αὐτοῦ τοῦ ἀφανοῦς ἐ φ η μ ε ρ ι α κ ο ῦ κ λ ῆ ρ ο υ, καὶ ὑψώνεται στὴν συνείδησί μας μορφοποιημένη ὅλη ἡ ἱστορία τοῦ ράσου στὸ πέρασμα τῶν χρόνων. Πρόσφατοι ἀκόμη αἱ σελίδες τῆς ἱστορίας αὐτῆς ποῦ ἐγράφησαν κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς σκληρῆς περιπετείας τῆς φυλῆς. Ὁ ἄσημος ἱερεὺς ἀνεδείχθη παντοῦ ὁ ἄξιος λειτουργὸς τοῦ ὑψίστου καὶ ὁ ποιμένας ποῦ ἔθεσε τὴν ζωὴ του πᾶνω ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ κατατρεγμένου ποιμνίου του. Ὁ ἐφημέριος τοῦ ἀκριτικοῦ χωριοῦ μὲ τὸ ξεθωριασμένο ράσο πολὺ συνήθως, ἀλλὰ μὲ τὴν συνείδησι τῆς ἀποστολῆς του βαθεῖα ριζωμένη καὶ ἀκλόνητος στάθηκε πάντοτε ὁ ἀγρυπνος φρουρὸς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Ἡ φωνὴ του ὑψώθηκε πάντοτε εἰς τὸν συναγερμὸν τοῦ ποιμνίου του καὶ ὁ ταπεινὸς αὐτὸς ἐσκόρπισε μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς ψυχῆς του τὴν πίστι καὶ τὴν ἀπο-

φασιστικότητα. Ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἔχει νὰ ἐπιδείξη μὲ ὑπερηφάνεια τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς μάρτυράς της ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς σκορπισμένους καὶ παραγνωρισμένους ἴσως κληρικούς τῶν μικρῶν ἀπομακρυσμένων περιοχῶν τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Πρῶτοι σὲ κάθε ἀγῶνα καὶ πρῶτοι στὸν θάνατο πυργώνοντας μὲ τὴ ζωὴ τους τὰ μεγάλα ἰδανικά τῶν ἀγῶνων τοῦ ἔθνους ποὺ ἡ θεία εὐλογία εἶχεν ἐντάξει στοὺς κόλπους του τὸ μικρὸ χωριὸ καὶ τὸ μικρὸ πνευματικὸ ποίμνιο. Νεκρωμένη ἡ ψυχὴ τοῦ χωριοῦ καὶ τῆς ἀπομακρυσμένης περιοχῆς χωρὶς τὴν παρουσία τοῦ ἱερέως της. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἔχθρὸς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἰδέας ἐπληξε στὸ ἄγριο πέρασμά του τὸν ἱερέα πρῶτο. Ποτὲ δὲν ἔλιποψύχησε αὐτὸς καὶ ποτὲ ἡ ἱστορία τοῦλάχιστον δὲν ἀναφέρει κληρικούς προδότας τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἱερῆς ἀποστολῆς τους.

\*

Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες τὸ ἔθνος ἐτίμησε τὴν μνήμη ἑνὸς ἠρωικοῦ ἀγωνιστῆ μακεδονομάχου ἀρχιερέως τοῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη τῆς Καστοριάς. Ἐφρόντισε τὴν μετακομιδὴ τῶν ὀστέων του ἀπὸ τὴν ξένη εὐρωπαϊκὴ γῆ ὅπου ἀπέθανε καὶ ἔστησε τὸν ἀνδριάντα του στὸ τόπο τῆς ἠρωικῆς δράσεώς του. Τιμὴ δικαία καὶ ἐπιβεβλημένη. Ἐνας φόρος εὐγνωμοσύνης ποὺ θὰ ἐδικαιοῦτο καὶ ἕνας ἄλλος μεγάλος ἀριθμὸς ἀφανῶν κληρικῶν ποὺ στάθηκαν στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των καὶ ἀπέθαναν ἀφανεῖς καθὼς ἦταν καὶ ἡ ζωὴ τους ἀφανής. Ἡ ἀνέγερσις μνημείων σὲ ὠρισμένες ἀκριτικές περιοχὲς εἰς μνήμην τῶν γενναίων κληρικῶν ποὺ ἐδεινοπάθησαν καὶ προσέφεραν τὴν ζωὴ τους θὰ ἀπετέλει βεβαίως μιὰ χειρονομίαν ἐπιβεβλημένην πρὸς τοὺς ἥρωας καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς διπλῆς ἰδέας τῆς χριστιανικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς. Ρίπτομεν εὐλαβῶς τὴν ἰδέαν αὐτήν. Ἡ ἀπομακρυσμένη ἑλληνικὴ ἐπαρχία ν' ἀποκτήσῃ τὸ μνημεῖον τῶν πεσόντων καὶ θυσιασθέντων κληρικῶν της. Ἡ μεταθανάτιος ἔστω ἀναγνώρισις τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ψυχικοῦ σθένους τῶν ἀσήμεων καὶ ταπεινῶν ἐφημερίων θὰ ἐνίσχυε ἠθικῶς τοὺς ἐφημερίους στὸ ἔργο τους. Γιὰ τοὺς γέροντας θὰ ἦταν μιὰ ψυχικὴ ἀνακούφισις καὶ ἰκανοποιήσις ἢ ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου, γιὰ τὸ ὅποιον ἀφιέρωσαν ὀλόκληρην τὴ ζωὴ τους ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι καὶ κακουχούμενοι οὐχὶ σπανίως. Καὶ σταματοῦμε εὐλαβικά μπροστὰ στὶς μορφῆς τόσων ἀφανῶν ἀξίων ἐφημερίων γιὰ νὰ ξαναγυρίσωμε στὸν γέροντα πατῆρ τοῦ σεισμοπλήκτου Κρητικοῦ χωριοῦ Πιτσιδία.

— Κράζω φωνὴ μεγάλη ἕνας ταπεινὸς γέροντας καὶ ζητῶ βοήθεια γιὰ τοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀπόμερης αὐτῆς γωνίας τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Μιὰ φωνὴ ποὺ ἐξυψώνει τὸν ταπεινὸ γέροντα ἐφημέριο ὡς θρυ-

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΑΝΑΧΩΡΗΤΟΥ

## ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Ὁ ἐνοριακὸς ναὸς τοῦ Ταξιάρχῃ ὑψώνεται στὴν ἄκρῃ τοῦ γελαστοῦ καὶ κάτασπρου χωριοῦ, ποὺ λὲς καὶ τὸν σηκώνει ψηλὰ μὲ τὰ χέρια του, σὰν φλόγινη σημαία τῆς Πίστης του καὶ τῆς ὀλόαυγῆς ψυχῆς του. Ἡ δομὴ του εἶναι καλὴ γραμμὴ κι' ἀνάλαφρη καὶ τρισχαριτωμένος ὁ βυζαντινὸς του ρυθμὸς, ποὺ γύρω του κρυφοπαίζουσε οἱ γαλαῖοι ἴσκιοι τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ πρασινοῦθωροι τῶν ἀμπελιῶν κι' ἐνὸς ἀνοικτοῦ κάμπου. Τὸν βλέπεις καὶ ἡ καρδιά σου γεμίζει ἀπὸ λυτρωτικὴ γλύκα καὶ ἡμέρωση κι' εὐδαιμονία, ὅπως τῶν παιδιῶν ποὺ ἀκοῦνε τῆς μακρῆς χειμωνιάτικης νύκτες τὸ παραμῦθι τῆς γιαγιάς τους. Οἱ τέτοιοι ναὸι σταθήκανε ἡ κούνια τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς μας συνειδήσεως...

\*

Μόλις—στὶς ὀκτῶ τὸ βράδυ—ἐσήμαναν οἱ καμπάνες του γιὰ τὸν ἐσπερινό, ἐγέμισε εὐθὺς ἀπὸ κόσμο καλοχαιρέτιστο, καλοσιγουρισμένο καὶ θεοφοβούμενο, ποὺ τὸν αἰσθάνεσαι πῶς ἔχει ἐναρμονίσει μέσα του τὸ ψέμμα καὶ τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς αὐτῆς. Γι' αὐτὸ κι' ἀνθίζει πάντα στὰ χεῖλη του ἓνα εὐγενικὸ χαμόγελο καὶ τὰ λόγια του βγαίνουν σὰν τραγουδιστὰ ἀπὸ τὸ στόμα του, ὅπως ὁ ἀγέρας γίνεται ἦχος καὶ ἀρμονία μέσα στὸν αὐλὸ καὶ τῆ φλογέρα. Κι' ὅταν ἀναψαν οἱ πολυέλαιοι κι' ἐπλημμύρισε ὁ ναὸς ἀπὸ τὰ φῶτα τῶν κεριῶν, δὲν ἐχόρταινα νὰ καμαρώνω τὰ καλοδεμένα τους κορμιά, τὴν ξέχειλην ἀνθρωπιὰ τους, τὴν ἀπλοϊκὴ τους ἀρχοντιά καὶ τὴ βαθύρριξη καὶ ζωγραφισμένη στὴν ὄψη τους καὶ στὴ στάση τους πίστη τους.

\*

Ὁ ψάλτης τοῦ ναοῦ εἶναι καλλίφωνος καὶ μύστης ἀληθινὸς τῆς Βυζαντινῆς μας μουσικῆς, ποὺ τὴν ἐδιδάχθηκε στὴν Πόλη. Ἐφέτος δὲ εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας κι' ἓνας ἄλλος ἑρασιτέ-

---

λον στὴν ψυχὴ ὄλων καὶ ποὺ δημιουργεῖ τὴν ὑποχρέωσι νὰ τὴν ἀκούσουν ὅλοι καὶ νὰ προσφέρουν τὴν δυνατὴ τους βοήθεια. Εἶναι μιὰ ἱερὴ ἐπιταγή, ποὺ τὴν διαμηνύει μὲ τὴν γενναία φωνὴ του ὁ σεβάσμιος ἐφημέριος ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ὁ ἱερωμένος μὲ τὴν βαθεῖα συνειδήσι τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του, ποὺ εἶναι ὑποχρέωσις καὶ ἀποστολὴ κάθε κληρικοῦ.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

χνης τῆς Βυζαντινῆς ψαλμωδίας, πού εἶχε μυηθῆ σ' αὐτὴ σὰ πιδιάτικά του χρόνια ἀπὸ τὸ σεβάσμιο καὶ ἱεροπρεπέστατο παπα-Φραζέσκο, πού ἐπὶ χρόνια πολλὰ ἦταν ἐφημέριος σὸ ναὸν αὐτὸ κι' Ἐπισκοπικὸς Ἐπίτροπος τοῦ νησιοῦ. Ἔτσι, ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ τὰ στάσιμα ἐψάλλθησαν σὲ γνήσιο βυζαντινὸ μέλος, πού δύσκολα —ἀλλοίμονο— τὸ συναντᾶ κανεὶς στὶς πολιτεῖες· κι' ἄς εἶναι τὸ μοναδικὸ πού θρέφει καὶ δροσολογᾷ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἡ βροχὴ τὴν ὀλόξερην ἔρημο. Γιατὶ εἶναι καὶ τὸ μόνο πού μ' αὐτὸ ἐκφράζεται, μὲ μέσα ἀπλᾶ καὶ χωρὶς θεατρικὲς αἰσθηματολογίες, τὸ ἀνέκφραστο.

Ἡ Βυζαντινὴ μας μουσικὴ εἶναι μιὰ τέχνη ὑψηλότατη. Καὶ μοιάζει σὰν ἓνα δένδρο, πού οἱ ρίζες του μποροῦν καὶ βυθίζονται ἕως τὰ τρισβάθα τῆς ὑπαρξῆς μας· καὶ τὰ λουλούδια του μυροβολοῦνε τὴν καρδιά μας μὲ ἀπόκοσμα καὶ παραδεισιακὰ ἀρώματα· γιατί ἔχουνε τὴ μαγικὴν ιδιότητα νὰ σὲ κάνουν «ν' ἀποθέτης» πραγματικὰ «πᾶσαν βιοτικὴν μέριμναν» καὶ νὰ σοῦ ξεσκεπάζουνε τὴ φλεγόμενην ἄβυσσο τῆς θείας ἀρμονίας τοῦ κόσμου. Καὶ μόνο ψυχὲς ἄδροσες, κλειστὲς, ἀπολιθωμένες κι' ἀσβολερὲς μποροῦν νὰ μὴ συγκινοῦνται, ὅταν ψάλλεται κατανυκτικὰ τὸ «Φῶς Ἰλαρόν», τὸ περίφημο ποίημα τοῦ μάρτυρα Ἀθηνογένη, ἢ μὲ λικνιστικὲς μελωδίες τὸ Χερουβικό, πού σὲ κάνει νὰ νοιώθης σὰν νὰ γλυκοξημερώνῃ μέσα σου μιὰ πάμφωτη καὶ μεθυστικὴ Αὐγὴ.

Στὰ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου ἔλαβαν μέρος ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ψαλτάδες καὶ πολλοὶ νέοι καὶ κορίτσια τῆς ἐνορίας, μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸ διευθυντὴ τοῦ Τηλεγραφείου καὶ τοῦ Ταχυδρομείου τοῦ νησιοῦ. Μὰ καὶ ὅλο σχεδὸν τὸ ἐκκλησίασμα ἐσιγόφαλλε κι' αὐτό. Γιατὶ ὁ λαὸς μας—καὶ ζέχωρα μάλιστα ὁ νησιωτικὸς—πιστεύει βαθύτατα· καὶ τὸν Χριστὸ τὸν ἔχει μέσα του. Κι' αὐτό, ἐνῶ κηρύγματα κι' ἄλλες διδαχὲς μορφωτικὲς σπανιώτατα ἀκοῦει. Γιατὶ εἶναι ζήτημα, ἂν περᾶν ἀπὸ ἐκεῖ κάθε χρόνο, γιὰ δύο τρεῖς ἡμέρες, κάποιος ἱεροκήρυκας. Κι' ἂν περάσῃ, τὸ πέρασμά του εἶναι γρήγορο καὶ βιαστικὸ, σὰν τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου καὶ τὸ διάβα τοῦ ταξιδιάρικου πουλιοῦ. Μὰ καὶ στὴν περίστασιν αὐτὴν ἐλάχιστοι τὸν ἀκοῦνε.

Κι' ἔτσι τὴ θρησκευτικότητά του αὐτὴ τὴ διατηρεῖ στὶς καρδιὰς ζεστὴ ἢ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, κι' αὐτὴ ἔχει διαμορφώσει τὸ χαρακτῆρα καὶ τὴν ἠθικὴ καὶ συναισθηματικὴ του ζωὴ. Καὶ πιστεύουν οἱ καλοὶ νησιῶτες, μὲ θέρμη, ὅπως οἱ πρῶτοι χριστιανοί. Γι' αὐτοὺς ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι

Ένα θαῦμα. Θαῦμα ἡ Θεία του Γέννηση· καὶ ἡ Σταύρωσή του· καὶ ἡ Ἀνάστασή του. Θαῦμα, πού τὴν ἀλήθεια του τὴ ζοῦνε ὀλοζώντανη μέσα τους καὶ τὴ νοιώθουν νὰ τοὺς φωτίζει καὶ νὰ τοὺς ζεσταίνει. Κι' ἔτσι ἡ Θεανδρική του μορφή λάμπει πάντα μπροστά τους· καὶ τοὺς γίνεται ὁδηγὸς στὸ δρόμο τῆς ζωῆς τους, ὅπως τὸ ἄστρο τῆς Βηθλεὲμ ὡδηγοῦσε τοὺς νυκτοπόρους Μάγους.

\*

Γεμάτη ἀπὸ κατάνυξιν ἐγένηκεν ἡ περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου. Μπροστά ὁ τίμιος Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀναμέριζε σὰν ραμφαία πύρινη τὰ σκοτάδια τοῦ δρόμου. Καὶ δίπλα του, μετουσιωμένα θαρρεῖς, σ' ἀσημένια ἐξαφτέρουγα, ἄστραφταν τὰ καρφιά τοῦ μαρτυρίου του. Τὰ πεζούλια τῶν σπιτιῶν εἶχαν γίνει βωμὸς κι' ἀνάδιναν καπνοὺς ἀπὸ μοσχολίβανο. Τὸ πλῆθος μ' ἀναμμένα κεράκια ἀκολουθοῦσε τὸν Ἐπιτάφιο κι' ἔψαλλε συγκινημένα τὸ «αἰ γενεαὶ αἰ πᾶσαι...»· καὶ τὸ πλακόστρωτο καλντερίμι ἔλαμπε σὰν φωτοσυρμὴ, πού τὸ ἀντιφέγγισμά της ἀνέβαινε ψηλά κι' ἐγινότανε σὰν οὐράνιο τόξο καὶ γεφύρι πού ἐλιτάνευαν ἐπάνω του τὰ περασμένα μὲ τὰ τωρινά. Κι' ὁ περίπαθος κι' ἐλεγειακὸς ὕμνος ἀνθίζε μέσα στὴ νύκτα σὰν ὀλομύριστο ρόδο κι' ἐσκόρπιζε στὴν πλάση μηνύματα «Εἰρήνης».

Γεμάτη ἀπὸ βαθὺ μυστήριο ἦτανε ἡ βραδειά. Τὰστρόφεγγο ἐτύλιγε τὰ πάντα. Τὰ σπαρτὰ μύριζαν. Οἱ πέτρες φέγγριζαν. Τὰ χωράφια ἀνάδιναν μυρισμένη δροσιά. Οἱ πλαγιὲς κρυφανάσιναν. Τὰ περιβόλια ἔραιναν τὴ πομπὴ μὲ νάρδους καὶ μῦρα. Κι' ἀπὸ τὴν ἄπλα τῆς μουντῆς θάλασσας ὑψώνονταν πότε πότε κάποιον ἀνάλαφρο καὶ ἀσπρόθωρο συννεφάκι πού ἀρμένιζε ἡσυχὰ ἡσυχὰ κι' ἔλυωνε ἀπὸ πάνω μας σὰν ὀλόθλιβος ἀναστεναγμὸς. Ἐνα ψιθύρισμα ὑποβλητικό, σὰν φουρφούρισμα τοῦ ἀνέμου στὰ δένδρα καὶ σὰν μελισσοβοῦῖσμα στὸν ἀέρα, ἐγέμιζε τὴ σιωπὴ τῆς νύκτας. Κι' ὁ οὐρανὸς μὲ τᾶστρα του, λὲς κι' εἶχε γίνει ἐφτὰ πατώματα· κι' ἀπὸ τὸ καθένα ἔσκυβαν ἄγγελοι, Ἀρχάγγελοι, πολυόματα Χερουβεὶμ κι' ἐξαφτέρουγα Σεραφεὶμ καὶ χιλιάδες ἄγριοι, κι' ἔβλεπαν σατισμένοι τὸ Θεὸ πού κηδεύεται...

\*

Κι' ἐνοιῶθα τὴν καρδιά μου νὰ ξεχειλίξῃ ἀπὸ συγκίνηση καὶ νὰ μοιάξῃ σὰν χνουδωτὴ γελιδονοφωληά· κι' ὁ νοῦς μου νὰ κολυμπᾷ σὲ θάμβος· σὰν μέσα σὲ μιὰ λιμνούλα μὲ ὀλοκάθαρα καταγάλαζα νερὰ καὶ κάτασπρα βότσαλα στὸ βυθὸ τῆς. Γλυκὸ ἀεράκι φυσοῦσε μέσα μου καὶ καθάρισε τὴν καρδιά μου ἀπὸ κάθε μικρόχαρο στοχασμὸ. Κι' αἰσθανόμουνα ὅπως τότε, πού ἤμουνα

παιδάκι και πασίχαροι στολίζαμε μαζί με τ' ἀδελφάκια μου τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ μας με κεράκια—πολλά κεράκια—πού θά περνοῦσε ὁ Ἐπιτάφιος τοῦ Χριστοῦ. Κι' ἐγώ, θυμοῦμαι, φυσοῦσα δυνατὰ τὰ κάρβουνα στοὺς θυμιατοὺς, γιὰ νὰ βγάλῃ πολὺ καπνὸ τὸ μωσχολίβανο· ἐνῶ ἡ μανούλα μου δακρυσμένη ἔρραине με ἀνθόνερο τοὺς διαβάτες...

\*

ὦ! Τίποτα, ἀπολύτως τίποτα δὲν μπορεῖ ν' ἀναπληρώσῃ τὸ Ἑλληνικὸ σπίτι, πού γίνεται ναὸς κι' ἐμψυχώνεται ἀπὸ τὴν εὐλαβικὴν ὁμαδικὴν προσευχὴν μπροστὰ στοὺς εἰκονοστάσι. Στὴ μνήμη μου οἱ τρισευλογημένες αὐτὲς στιγμὲς λάμπουν σὰν Αὐγερινός. Καὶ στὶς βαρυχειμωνιές μου και στὶς βουβὲς ὥρες τοῦ ροιζικοῦ μου μου γίνονται πάντα ἀραξοβόλι, πού βρίσκω τὴ δύναμη νὰ μετουσιώνω τὸν πόνο μου σὲ καρτερία και νὰ ξανα-νοιώθω τὴν ψυχὴ μου θαρραλέα, ὑπερήφανη και ἀποφασιστικὴ.

Και τίποτε, ἀπολύτως τίποτε, δὲν ὑπάρχει τὸ πιὸ σοφὸ ἀπὸ τὴ λατρευτικὴ και λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, πού θεοφώτιστη ἀπόφυγε τὴν ἀναιμικὴ μετάδοση τῆς ἡθικῆς τῆς διδασκαλίας· κι' ἐχρησιμοποίησε τὰ πάντα—φῶτα κι' ἀρώματα και ἤχους και χρώματα—γιὰ νὰ γίνουν ὁδηγοὶ τῆς ψυχῆς μας στοὺς ταξίδι τῆς στοὺς κόσμους τοῦ ὑπεραισθητοῦ και στὴ κατανόηση τῆς ὑψηλῆς δογματικῆς τῆς διδασκαλίας.

#### ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

---

«Ὡς λίθος ὑάκινθος, τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ, ἀστράπτεις τοῖς πέ-  
ρασι, ταῖς τῶν χαρίτων ἀυγαῖς, παμμάκαρ Ὑάκινθε· σὺ γὰρ ὁμολογία,  
πυρσωθεὶς εὐσεβείας, ἔλαμψας ἐν ἀθλήσει, τῇ τοῦ Λόγου μιμήσει· ἐντεῦ-  
θεν καταφαιδρύνεις τοὺς σὲ γεραίροντας».

«Ὡς τερπνὸς ὑάκινθος και πανευώδης, διαπνέεις πάντοτε, τῆς ἀλη-  
θείας τὴν ὁσμὴν, τοῖς ἐκ ψυχῆς ἐκβοῶσί σοι· Χαίροις Μαρτύρων τὸ  
κλέος Ὑάκινθε».

«Νεότητος ἄνθει ἀθλητικὴν, εὐχροίαν ἀνθήσας, ὑάκινθιον και  
τερπνὴν, ἄνθος θυμηδίας, χαρίτων διαπνοία, ὄφθης τῇ Ἐκκλησίᾳ, Μάρ-  
τυς Ὑάκινθε».

(Ἀπολυτίκιον, Κοντάκιον και Μεγαλυνάριον τοῦ Μάρτυρος Ὑακίν-  
θου. Ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου).

## Α' ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

### Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός, ἐν τῇ μερίμνῃ του ὅπως ἔλθῃ εἰς στενωτέραν ἐπαφὴν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Ἱερὸν Κλήρον τῆς Ἐπαρχίας του, συνεκάλεσε τὸ πρῶτον Ἱερατικὸν Συνέδριον ἐν Ναυπάκτῳ ἀπὸ 13-15 Ἀπριλίου τρέχοντος ἔτους, ἀποβλέπων ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν εὐλαβεστάτων ἡμεριῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐπίλυσιν βασικῶν προβλημάτων, ἅτινα παρουσιάζονται ἐν τῇ ἑνασκήσει τῶν πνευματικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

— Εἰς τὸ Ἱερατικὸν τοῦτο συνέδριον συμμετέσχον περὶ τοὺς τεσσαράκοντα ἱερεῖς, ὑπηρετοῦντες κυρίως εἰς ἐνορίας τῆς πεδινῆς Ναυπακτίας.

— Τὸ Συνέδριον ἤρξατο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ Ἁγίου Δημητρίου, κατόπιν εἰδικῆς Προσευχῆς καὶ δεήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος ἐξέφρασε τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συγκλήσει τοῦ Πρώτου Ἱερατικοῦ συνεδρίου, ἀναπτύξας συνάμα τὴν σημασίαν καὶ ὠφελιμότητα τούτου.

— Εἰς τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίαν αὐτοῦ παρέστησαν, ἐκτὸς τῶν Αἰδεσιμωτάτων συνέδρων, Ὁ Δήμαρχος κ. Κούμπιος, ὁ Γυμνασιάρχης κ. Παπαχρήστου, ὁ Ἐπιθεωρητὴς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως κ. Ζοῦμπος, οἱ Διευθυνταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, οἵτινες ἐξήραν τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην τοῦ Σεβασμιωτάτου διὰ θερμῶν προσφωνήσεων, εὐχαριστήσαντες ἅμα καὶ διὰ τὴν πρόσκλησίν των εἰς τὴν ἐναρκτήριον αὐτοῦ συνεδρίαν.

Τέλος προσεφώνησε τὸν Σεβασμιώτατον ἐκ μέρους τῶν συνέδρων ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Ναυπακτίας Αἰδεσ. Χρῆστος Καραγιάννης, ὅστις ἀφοῦ ἐξέφρασε τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας αὐτῶν, ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς ὡς ἄνω συνάξεως, ὑπεσχέθη τὴν ὀλόθυμον συμπαράστασιν καὶ προσφορὰν ὀλοκλήρου τοῦ ἡμερικοῦ κλήρου τῆς ἐπαρχίας ταύτης, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνα-

ληφθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ὑψηλοῦ καὶ πνευματικοῦ ἔργου, πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

— Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐπισήμων ἤρξαντο αἱ τακτικαὶ συνεδριάσεις αὐτοῦ, πρωτὶ καὶ ἀπόγευμα, ἐπὶ τῶν ὀρισθεισῶν εἰσηγήσεων, συμφώνως τῷ καθορισθέντι προγράμματι.

— Θέματα, ἅτινα ἀνεπτύχθησαν καὶ ἀπησχόλησαν τὴν σύναξιν ταύτην, ἦσαν τὰ ἑξῆς:

α. «Ἡ προσωπικότης τοῦ ἱερέως» εἰσηγήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Πρωτοσυγκέλλου Ἀρχιμ. Θεοδοσίου Φραγκιάδη.

β. «Ὁ ἱερεὺς ὡς λειτουργὸς» εἰσηγήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἱεροκέρυκος Ἀρχιμ. Χαραλάμπους Δέδε.

γ. «Ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ μυστήριον τῆς Ἱερᾶς ἑξομολογήσεως» εἰσηγήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, Διευθυντοῦ τῆς Ἱερᾶς ἑξομολογήσεως παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, πρὸς τοῦτο προσκληθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου.

δ. «Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ ἐνορία» εἰσηγήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἱεροκέρυκος Αἰτωλοακαρνανίας Ἀρχιμ. Παύλου Καρβέλη, εὐγενῶς προσφερθέντος, τῇ ἀδείᾳ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ε. «Ὁ ἱερεὺς ὡς κατηχητὴς καὶ διδάσκαλος» ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἱεροκέρυκος τῆς Μητροπόλεως καὶ στ. «Ὁ ἱερεὺς καὶ ἡ οἰκογένειά του» ὑπὸ τοῦ Αἰδес. Δημητρίου Θεοδοσοπούλου.

— Τὰς ἀνωτέρω εἰσηγήσεις ἠκροάσθησαν μετὰ πολλῆς προσοχῆς, μεθ' ἐκάστην τῶν ὁποίων ἐπηκολούθει συζήτησις καταλήγουσα εἰς ὀρισμένα πορίσματα πρακτικά.

Τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ συνεδρίου (Τετάρτη) ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡ Θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων, καθ' ἣν προσῆλθον ἅπαντες οἱ σύεδροι εἰς τὸ Ἱερὸν μυστήριον καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὠμίλησε καταλλήλως ὁ Σεβασμιώτατος.

— Ἄμα τῷ πέρατι τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου ὑπεβλήθησαν τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνῷ αἱ εὐγνώμονες εὐχαριστίαι τῶν Αἰδес. Ἐφημερίων, διὰ τε τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύγκλησιν τούτου, ὡς καὶ διὰ τὸ ἀκαταπόνητον τῆς διαθέσεως αὐτοῦ, ἀναπτύξαντος αὐτοῖς



ἐπωφελῶς περισπούδαστα θέματα τῆς ἱερατικῆς αὐτῶν ἀποστολῆς, καὶ ἐκδηλώσαντος ποικιλοτρόπως τὸ πατρικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν ἐφημεριακὸν κλῆρον τῆς Μητροπόλεως αὐτοῦ.

— Ἐν τέλει ὑπεβλήθησαν τηλεγραφικῶς τὰ σεβάσματα τῶν συνέδρων πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ἐξαιτουμένων τὰς πατρικὰς εὐλογίας Αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου των.

— Τῇ μεσημβρίᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρετέθη γεῦμα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου πρὸς ἅπαντας τοὺς συνέδρους, ἔνθα ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις.

— Μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος, ὁ Σεβασμιώτατος διένειμε εἰς τοὺς παρισταμένους διάφορα ἔντυπα καὶ φυλλάδια ἀναμνηστικά, τοῦ λήξαντος οὕτω πρώτου Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῆς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας.

— Παρὰ πάντων ἐξεφράσθη ἡ ἐνδόμυχος χαρὰ ἐπὶ τῇ συγκλήσει τοῦ ἀνωτέρω Ἱερατικοῦ συνεδρίου καὶ ἐξεδηλώθη ἡ ἐπιθυμία ὅπως τακτικώτερον συγκροτῶνται ταιαῦτα συνέδρια, τόσον ὠφέλιμα καὶ ἀπαραίτητα διὰ τοὺς ἱερεῖς κυρίως τῆς ὑπαίθρου.

— Σημειωτέον δέ, ὅτι τὸ συνέδριον τοῦτο θέλουσιν ἀκολουθήσει καὶ ἕτερα τοιαῦτα τοπικά, συγκροτηθόμενα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, διὰ μὲν τὴν ὄρεινὴν Ναυπακτίαν εἰς τὴν Ἱεράν Μοῆν Ἀμπελακιωτίσσης, διὰ δὲ τὴν Εὐρυτανίαν ἔν εἰς τὴν Ἱεράν Μοῆν Προυσοῦ καὶ ἕτερον εἰς Καρπενήσιον.

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικὸν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀπευθύνουν πρὸς τὸν «Ἐφημέριον» ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις εἰς αὐτοὺς θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας, εἴτε εἰς ἄλλην εἰδικὴν σελίδα.

## ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

(Τι πρέπει νὰ ἔχουν κατὰ βάσιν ὑπ' ὄψιν τους οἱ Πνευματικοί)

### ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Τὸ κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, ὅπως φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια, ἄρχισε μὲ τὴ λέξι «μετανοεῖτε». Πραγματικά, ἡ μετάνοια, ἡ ἀλλαγὴ φρονήματος, ἡ ἀπόφασις νὰ ἐγκαταλείψῃ κανεὶς τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ περπατήσῃ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἀφετηρία τῆς σωτηρίας μας. Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ προαιρέσεως, ἡ διδασχὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν πιάνει καὶ δὲν καρποφορεῖ στὴν ψυχὴ. Χωρὶς αὐτὴ τὴν προϋπόθεσι, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀληθινὸ μέλος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἀνεκτίμητη Χάρι, πού ταμεῖο τῆς εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Ἡ μετάνοια, ὅπως διδάσκει ἡ Γραφή κι' ὅπως τὸ διασαφηνίζουν τρανότατα οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἐγκεῖται μονάχα στὴν καλὴ διάθεσι καὶ τὴν ἐλεύθερη ἐκλογὴ τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι συνάμα κι' ἀποτέλεσμα τῆς ἴδιας τῆς θείας Χάριτος. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ στραφῆ πρὸς τὴν ἀλήθεια, τὴν ὁδὸ καὶ τὴ ζωὴ, πού εἶναι ὁ Χριστός, χωρὶς προηγουμένως νὰ τὸν ἀγγίξῃ αὐτὴ ἡ Χάρις. Τὸ γεγονός, ὅμως, αὐτὸ δὲν σημαίνει καθόλου, ὅτι μειώνεται ἡ σημασία κι' ἡ ἀξία τῆς καλῆς χρήσεως, πού πρέπει νὰ κάμῃ κανεὶς στὴν ἐλευθερία του. Ἄν κι' ὁ ἴδιος δὲν τὸ θελήσῃ, ἡ παντοδύναμη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δὲν τὸν σώζει.

Ὅταν βλέπουμε ἓνα ἄνθρωπο νὰ μετανοῆ, πρέπει νὰ σκεφτώμαστε, ὅτι ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ ἐνήργησε μέσα του ἡ θεία Χάρις κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ ἴδιος, μόνος του δόθηκε σ' αὐτὴ τὴ Χάρι.

Ὁ Θεὸς, ὅπως τόνισε ὁ μέγας Παῦλος στοὺς Ἀθηναίους, θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Δὲν κάνει ἐξαιρέσι γιὰ κανένα πλάσμα του. Καὶ καθὼς λέγει ἓνας ἀρχαῖος διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πιὸ βιαστικός νὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἀπ' ὅσο θὰ ἦταν μιὰ μητέρα γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ παιδί της μὲς ἀπὸ τὴ φωτιά. Κι' ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης προσθέτει — στὴν Ἀποκάλυψι — ὅτι ὁ Χριστὸς βρῖσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν θύρα κάθε ψυχῆς καὶ κρούει. Ἄν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνοίξῃ, τότε μπαίνει καὶ μένει σ' αὐτὴ.

Ἄρα, τὸν τελευταῖο λόγο, στὴ σωτηρία μας, τὸν ἔχουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι. Ὅποιος δὲν μπεῖ στὸν παράδεισο, δὲν θὰ μπῆ ὄχι γιὰτὶ ὁ Κύριος τὸν ἀπέκλεισε ἀδιαφορῶντας, ἀλλὰ γιὰτὶ ὁ ἴδιος δὲν τὸ θελήσῃ.

Ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος γράφει κάπου: «Ὁ Θεὸς, πού σὲ ἔπλασε χωρὶς νὰ σ' ἐρωτήσῃ, δὲν πρόκειται νὰ σὲ σώσῃ χωρὶς τὴ συγκατάθεσι καὶ τὴ συνεργασία σου».

Ἡ μετάνοια, ὅμως, δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνο ἡ ἀφετηρία

τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Εἶναι καὶ καθημερινὸ φαινόμενο αὐτῆς τῆς ζωῆς. Οἱ πτώσεις μᾶς περιμένουν σὲ κάθε βῆμα κι' ἡ ἁμαρτία κατορθώνει νὰ μᾶς νικᾷ ἄλλοτε στὰ μεγάλα κι' ἄλλοτε στὰ μικρά. Πρέπει, λοιπόν, νὰ σηκωνώμαστε ἀπὸ τὰ πεσίματα καὶ νὰ προχωροῦμε. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει κάπου: «Οἱ ἁμαρτωλοὶ θὰ σωθοῦν. Δὲν θὰ σωθοῦν μονάχα οἱ ἁμαρτωλοὶ ποὺ δὲν μετενόησαν».

Γι' αὐτό, ἡ Ἐκκλησία δὲν τοποθέτησε τὴ Μετανοία ὡς μυστήριον εἰδικὰ κι' ἀποκλειστικὰ πρὶν ἀπὸ τὸ Βάπτισμα, ἀλλὰ τὴν ἔχει ὡς μυστήριον ἀπαραίτητο καὶ γιὰ τὴ μετὰ τὸ Βάπτισμα ζωὴ μας. Μαζὶ μὲ τὴ Θεία εὐχαριστία, τὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ πολὺχρηστα ἐξαγιαστικὰ μέσα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πιὸ ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμη ὑποχρέωσις τῶν πιστῶν.

Γιὰ ὅσους βρίσκονται στὴν ἀρχὴ καὶ γιὰ ὅσους ἔχουν φθάσει σὲ σημεῖα τελειότητος, ἡ ἐξομολόγησις εἶναι τὸ ἴδιο χρήσιμη κι' ἀναγκαία. Γιὰ τοὺς πρώτους τὸ πρᾶγμα εἶναι φανερὸ καὶ δὲν χρειάζεται ἐξήγησι. Οἱ ἀρχαριοὶ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶναι φυσικὸ νὰ πέφτουν συχνά, νὰ παρουσιάζουν ἀλλεπάλληλα ἡττήματα. Ἀλλὰ κι' οἱ ἄλλοι, οἱ προχωρημένοι, ποὺ ἔχουν ἤδη ἀσκηθῆ καὶ δυναμώσει στὸν πόλεμο κατὰ τοῦ κακοῦ, ποὺ ἔχουν πατήσει τὰ πάθη καὶ ἀνοπλοὶ κι' ἐπιδέξιοι μαχηταὶ κατατροπώνουν τὸν Διάβολο, δὲν μποροῦν ποτὲ νὰ ἔχουν τὸ αἶσθημα ὅτι σὲ ὅλα νίκησαν. Ἀκριβῶς δὲ μὲ τὸ ὄξύ, ἀκόνημένο κριτήριον, ποὺ ἀπόχτησαν, βλέπουν πάντα πάνω τους ὑπόλοιπα σκιῶν τῆς ἁμαρτίας, ἐλλείψεις καὶ φταιξίματα. Κι' ἔτσι νοιώθουν τὴν ἀνάγκη νὰ ἀποκαθαίρουν, μὲ τὴν ἐξαγόρευσι ὄλων αὐτῶν μπροστὰ στὸν πνευματικὸν τους πατέρα, τὸν χιτῶνα τῆς ψυχῆς, ποὺ δὲν εἶναι γι' αὐτοὺς λευκότερος ἀπὸ τὸ χιόνι, ἀλλὰ ἔχει πάνω του κάποιες θαμπάδες καὶ κάποιους στίλους.

Τι δὲ νὰ πῆ κανεὶς, γιὰ τοὺς πιὸ πολλοὺς, ἐκείνους ποὺ οὔτε νεόβγαλτοὶ εἶναι στὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κι' οὔτε ἔχουν σημειώσει προόδους μεγάλας; Καὶ σ' αὐτοὺς ἐπίσης, τὸ μυστήριον τῆς Μετανοίας πρέπει νὰ εἶναι ἡ πρώτη μέριμνα.

Διαβάζουμε σὲ κάποιο παλιό, ἐποικοδομητικὸ βιβλίον: «Ὁ βίος τοῦ χριστιανοῦ εἶναι κάτι ποὺ μοιάζει μὲ ἀναρρίχησι σὲ ἀπότομη πλαγιά. Πρέπει κανεὶς νὰ ἀνεβαίνει ἀδιάκοπα. Γιατί, τὸ νὰ σταματήσῃ, σημαίνει ὅτι θὰ πέσῃ».

Πραγματικὰ, ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς ἀναγεννημένης ψυχῆς εἶναι τὸ ὅτι δὲν μένει ποτὲ ἱκανοποιημένη ἀπὸ ὅ,τι ἔχει κάνει γιὰ τὸν Κύριον, ἀλλὰ πάντα διψᾷ νὰ προσαρμοσθῆ ἡδὴ τελειότερα καὶ στερεώτερα στὸ πανάγιο κι' ἀγαπητότατον θέλημα Του. Τὸ πιὸ ἀλάνθαστον δεῖγμα ὅτι εἶναι κανεὶς ἀληθινὸς χριστιανὸς, βρίσκεται στὴν συναίσθησι ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ἁμαρτωλότητά του. Τὸ μυστήριον, λοιπόν, τῆς Μετανοίας δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα μέσον ἀπαλ-

λαγῆς μας ἀπὸ τὴν ἐνοχὴ τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ κι' ἡ ποθητὴ πα-  
λαίστρα τῆς ἀναδειξεῶς μας σὲ ἀληθινούς χριστιανούς, ὁ τόπος τοῦ  
πιὸ πρωταρχικοῦ ἀγῶνος γιὰ τὴν καλλιτέρευσι τῆς χριστιανικῆς  
μας ποιότητος.

Ὅσο προχωρεῖ κανεὶς στὸν δρόμο τοῦ Κυρίου, ἀνακαλύπτει  
ὅτι ἡ ἀρχικὴ μετάνοια, πού τὸν ἔβαλε σ' αὐτὸ τὸν δρόμο καὶ πού  
τὴ θεωροῦσε μεγάλη κι' ἐξαντλητικὴ, εἶναι ἑλλιπὴς κι' ἔχει ἀνάγκη  
ἀπὸ ἀλλεπάλληλα συμπληρώματα.

Ἀπὸ τὰ παραπάνω, βγαίνει εὐκόλα τὸ συμπέρασμα ὅτι μιὰ  
Ἐκκλησία τότε πραγματικὰ ἀνθεὶ καὶ προοδεύει, ὅταν, ἀνάμεσα  
στὰ ἄλλα γνωρίσματα τῆς ἀκμῆς της, παρουσιάσῃ κι' αὐτό: τὴν  
εὐρεΐα χρησιμοποίησι τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας. Μιὰ ἐνορία  
ἢ μιὰ ἐπισκοπὴ προκόβουν στὸν θεῖον τους προορισμό, ὅταν τὰ  
μέλη τους σὲ μεγάλο ἀριθμὸ καὶ τακτικὰ περνοῦν ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη  
τοῦ εὐλογημένου αὐτοῦ ἐξαγιαστικοῦ μέσου, πού ἡ ἀγάπη τοῦ  
Θεοῦ παρεχώρησε στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ μὴ μπορῇ ποτὲ ὁ Διάβολος  
νὰ τὸν καταβάλλῃ ὀριστικά, ἀλλὰ ἀπεναντίας γιὰ νὰ τὸν μεταβάλλῃ  
ἢ Χάρις ἀδιάκοπα σὲ πιὸ καθαρὸ καὶ σὲ πιὸ πλήρες ἀντίγραφο  
τοῦ Χριστοῦ.

Ἀνάμεσα, λοιπόν, στὰ ποικίλα πρωταρχικὰ μελήματα τοῦ καλοῦ  
ποιμένου—εἴτε ἐπίσκοπος εἶναι εἴτε πρεσβύτερος—βρίσκεται κι' αὐτό:  
πῶς οἱ ψυχὲς πού τὴν εὐθύνη τῆς σωτηρίας τους ἔχει ἐπωμισθῇ,  
νὰ περνοῦν περισσότερες ὁλοένα καὶ πιὸ τακτικὰ ἀπὸ τὸ μυστήριον  
τῆς Μετανοίας.

Τὸ κήρυγμα, ἡ κατήχησις, τὰ ἄλλα μυστήρια κι' οἱ ἐξαγιαστικὲς  
ἐνέργειες τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν ἑλλιπῆ ἀποτελεσματικότητα, ἂν δὲν  
ὑπάρχῃ στὴ μέση τὸ ἐξομολογητικὸ ἔργο. Αὐτὸ εἶναι πού κυρίως  
σμιλεῦει τὶς ψυχὲς καὶ τὶς στερεώνει. Αὐτὸ εἶναι πού ἐξασφαλίζει  
τὴ σωτηρία τους. Αὐτὸ εἶναι πού ἀποδεικνύει ὅτι ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλη-  
σίας ἀκούεται ἀπὸ τὰ τέκνα της, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὰ σπρώχνει  
πρὸς τὴν Ἐδέμ, ὅτι ὁ Χριστὸς θριαμβεῦει πάνω στὸν Ἀντίδικο καὶ τὶς  
μεθοδεῖς του.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ τελεσφορῇ ὅπως τοῦ ἁρμόζει αὐτὸ τὸ μυστήριον,  
πρέπει ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος οἱ χριστιανοὶ νὰ γνωρίζουν τὴν ὠφέλειά  
του καὶ τὴν ἀναγκαιότητα του κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο οἱ ποιμένες πού τὸ  
τελεσιουργοῦν νὰ χειρίζονται τὶς ψυχὲς κατάλληλα, φωτισμένοι  
ὀρθόδοξα.

Γιατὶ ἡ ἄγνοια κι' ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔχει πολὺ  
κακὲς συνέπειες κι' ὀδηγεῖ σὲ ἀντίθετα συχνὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ  
ἐκεῖνα πού ἐπιδιώκει ἡ Ἐκκλησία.

ΑΚΥΛΑΣ

## ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

30 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΑΞΙΝ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

## ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΚΛΗΣΕΩΣ ΑΜΕΣΟΣ

Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῶν Δώδεκα μαθητῶν καὶ ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἀφιερωμένη ἡ σημερινὴ εὐροτὴ, μᾶς καλεῖ νὰ σταθῶμεν εὐλαβῶς ἐνώπιον αὐτῶν. Εἶναι οἱ πρῶτοι κήρυκες τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως. Ἡ οἰκουμένη οὔτε ἐγνώρισεν οὔτε θὰ γνωρίσῃ ἐργάτας τῆς ἀληθείας ἐφαμίλλους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Αὐτοὶ ὑπῆρξαν οἱ ἐκλεκτοί, τοὺς ὁποίους ἐκάλεσε πλησίον Του ὁ Χριστὸς καὶ τοὺς ἀνέδειξεν ὡς πρῶτα στελέχη τοῦ ἔργου Του καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του. Πῶς ὅμως αὐτοὶ ἐδέχθησαν τὴν κλῆσιν τοῦ Κυρίου; Ἴδου τὸ ἐόρτιον θέμα τῆς παρουσίας ὁμιλίας, ἰδιαιτέρως ἀξιοπρόσεκτον καὶ διδακτικόν.

1. «Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ» πληροφορεῖ ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς (Ματθ. δ' 20). Καὶ εἶναι ἀξιοθαύμαστος ὁμολογουμένως ἡ σπουδὴ καὶ ἡ προθυμία, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Μόλις ὁ Κύριος ἀπηύθυνεν εἰς αὐτοὺς τὴν πρόσκλησιν «δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλεις ἀνθρώπων», ἀμέσως, χωρὶς καμμίαν ἀναβολήν, χωρὶς καμμίαν πρόφασιν, ἐγκαταλείπουν καὶ πλοῖα καὶ δίκτυα, καὶ περιουσίαν καὶ ἐπάγγελμα, ἀκόμη καὶ τὸν γέροντα πατέρα των οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ὅλοι μὲ μεγάλην προθυμίαν ἠκολούθησαν Αὐτόν.

Παράδειγμα σπουδαῖον δι' ἡμᾶς. Διότι ὅπως ἐκάλεσεν ἐκεῖνους ὁ Χριστὸς εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, προσκαλεῖ καὶ ὅλους ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν Του. Καὶ ἔχει πολλὴν σημασίαν, μὲ ποίαν προθυμίαν θὰ δεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπευθύνει.

Ὁ Κύριος δὲν βιάζει κανένα. Διότι λέγει «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν». Οὔτε τοὺς μαθητάς Του ἐκάλεσε διὰ τῆς βίας νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, οὔτε ὅσους προσκαλεῖ εἰς τὴν βασιλείαν Του, τοὺς βιάζει νὰ εἰσέλθουν. Ἐν τούτοις ἐβεβαίωσε κάποτε ὅτι «ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν» (Ματθ. ια' 12). Εἶπε δηλ.

ὅτι ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ εὔρουν ἀνοικτὴν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, πρέπει νὰ σπεύσουν, νὰ βιάσουν τὸν ἑαυτὸν τους, καί, χωρὶς ἀναβολὰς καὶ χρονοτριβάς, νὰ δεχθοῦν τὴν θείαν πρόσκλησιν· ν' ἀρχίσουν ἀμέσως καὶ συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως νὰ βαδίζουσι τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας· ν' ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ νὰ κατευθύνωνται ἀσφαλῶς πρὸς τὸν οὐράνιον προορισμὸν των.

2. Δὲν εἶναι δύσκολον δὲ νὰ ἐννοήσωμεν διατί δὲν ἐπιτρέπονται εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναβολαί, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη «εὐθέως» νὰ δεχθῶμεν τὴν πρόσκλησιν, ὅπως οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι.

α) Διότι ὁ χρόνος τοῦ βίου μας εἶναι σύντομος. Πράγματι! Στρέψε ὀλίγον τὸ βλέμμα σου πρὸς τὸ παρελθὸν σου, ἄνθρωπε καὶ ἀμέσως θὰ εἴπῃς «πότε πέρασαν τόσα χρόνια!» Ὅπως λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, διὰ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου (δ' 14), «ποῖα ἢ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμίς γὰρ ἐστὶν ἢ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανίζομένη». Δηλ. ἡ ζωὴ σας εἶναι μηδαμινή· εἶναι ἓνας λεπτότατος ἀτμός, ὁ ὁποῖος φαίνεται δι' ὀλίγας στιγμὰς καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐξαφανίζεται. Τὸ φρόνημα δὲ τοῦτο ἐδιδάχθησαν σαφῶς οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι παρὰ τοῦ Θεοῦ Διδασκάλου καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Καὶ δὲν ἐλησμόνουσι τὴν χαρακτηριστικὴν φράσιν Του, ὅτι «ἐρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι» (Ἰω. θ' 4).

Εἶναι, ἐπομένως, ἀνάγκη νὰ ἐπισπύσῃ ὁ χριστιανὸς τὸν καταρτισμὸν του διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Διότι θὰ κλείσῃ ἡ θύρα· καὶ θὰ μείνωμεν ἔξω τοῦ νυμφῶνος. Ὁ χρόνος τοῦ βίου τρέχει. Δὲν μᾶς περιμένει.

Ἄλλ' ὅχι μόνον διὰ τὴν συντομίαν τοῦ βίου. Ὅπως δὲ ποτε· β) Ἐχει μεγάλην σημασίαν, ἐὰν δεχθῶμεν τὴν θείαν πρόσκλησιν, ὅπως οἱ Ἀπόστολοι, «εὐθέως», χωρὶς ἀναβολὰς, εἰ δυνατόν ἀπὸ τῆς νεότητος ἡμῶν. Ὁ νέος καὶ ἡ νεανὶς εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου τῆς ἐπιγείου ζωῆς αὐτῶν. Καὶ εἶναι πολὺ μεγάλη ἡ διαφορὰ, ἐὰν δεχθῇ ὁ ἄνθρωπος τὴν θείαν πρόσκλησιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καὶ διατρέξῃ ὅλον του τὸ στάδιον τῆς ζωῆς ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἢ ἐὰν διατρέξῃ μέγα μέρος τοῦ σταδίου του ἐν ἀμαρτίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ, ἔπειτα δὲ μετανοήσῃ καὶ ἔχῃ νὰ θρηνηθῇ διὰ τὸ ἀμετάκλητον παρελθόν—ἐὰν, ἐννοεῖται, δυναθῇ πράγματι νὰ μετανοήσῃ. Ὅσοι ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἀποφασίζουν νὰ ζοῦν εὐσεβῶς ἐπεξεργάζονται ἐνωρίτατα τὸν χαρακτήρα των. Εἶναι τὰ δενδρύλλια, τὰ ὁποῖα γίνονται εὐθυτενῆ ἀπὸ τῆς τρυφερᾶς αὐτῶν καταστάσεως. Ἀπορροφοῦν τοὺς χυμοὺς τῆς θείας χάριτος καὶ παρουσιάζουν ἐνωρὶς ἄνθη εὐώδη καὶ καρποὺς ἀρετῆς. Εἶναι ὑπάρξεις ἀμόλυντοι, ἀποπνεύουσι τὸ ἄρωμα τῆς

πνευματικῆς εὐωδίας καὶ φέρουσαι τὸν στολισμὸν τῆς ἀγνότητος ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἐπειτα, ὁ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετέχων τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ἔχει ἐνώπιόν του τὴν ζωὴν, μὲ τὰς μεγάλαις αὐτῆς καὶ ἀνεκτιμήτους εὐκαιρίας πρὸς δρᾶσιν εὐγενῆ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου εἰς ἔργον ἀποστολικὸν κυριολεκτικῶς, δηλ. εἰς ἐργασίαν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ πλησίον. Ἐνῶ ὁ ἐν προχωρημένῃ ἡλικίᾳ παραδιδόμενος εἰς τὸν Χριστὸν ἔχει ὀπισθὲν του τὴν ζωὴν, πλήρη ρύπων καὶ κηλίδων καὶ διὰ παντὸς ἀπολεσθεισῶν εὐκαιριῶν, ἐνώπιον του δὲ ἔχει ἴσως ὀλίγα τινὰ ἔτη, καὶ ταῦτα κατατρυχόμενα ὑπὸ ἀδυναμιῶν καὶ κοπῶσεως.

γ) Οἱ μὴ κληθέντες ὁμῶς ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας ἔχουν περισσότεράν ἀνάγκην νὰ σπεύσουν νὰ ἀποδεχθῶν τὴν κλῆσιν τοῦ Θεοῦ, ὅταν—ἀργὰ ἔστω—τοὺς δοθῇ ἡ σχετικὴ ἀφορμὴ. Εἴπομεν ὅτι εἶναι εὐτύχημα, ἐὰν ἀπὸ τῆς νεότητός του καλλιεργηθῇ ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν οὐδεὶς καιρὸς εἶναι ἄκαιρος. Εἰς πολλοὺς ἀπευθύνει τὴν κλῆσίν Του κατὰ τὴν ἀνδρικήν, τὴν μέσην, τὴν προχωρημένην καὶ τὴν γεροντικὴν ἀκόμη ἡλικίαν. Ἡ δύναμις μάλιστα τῆς θείας χάριτος ἀποδεικνύεται περισσότερον θαυμαστή, ὅταν ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν ἀνθρώπους πού ἐπὶ ἔτη ἐδούλευσαν εἰς αὐτήν. Ἐκάλεσεν ἐκ κοιτίας μητρὸς (Λουκ. α', 15) τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, καὶ τὸν ἀνέδειξε μέγαν. Ἐξ ἄλλου ὁμῶς ἐκάλεσεν εἰς ὄριμον ἡλικίαν, καὶ ἀνέδειξεν ἐπίσης μέγαν ἀπόστολόν Του καὶ σκευὸς ἐκλογῆς Του, τὸν Παῦλον. Ὁμοίως οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι εἶχαν κάποιαν σχετικὴν ἡλικίαν, ὅταν τοὺς ἐκάλεσεν ὁ Χριστός. Καὶ πόσοι ἄλλοι ἀνεδείχθησαν ἅγιοι καὶ ἐκέρδησαν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, μολονότι πολὺ ἀργὰ ἐγνώρισαν τὸν Σωτῆρα Χριστόν. (Αὐγουστῖνος—Κυπριανός—Μαρία Αἰγυπτία—Ληστής ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ...). Τὸ μυστικὸν ἐν τούτοις τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι, ὅταν ὁ Κύριος τοὺς ἐκάλεσεν, «εὐθὺς ἔως» ἀνταπεκρίθησαν.

Ἀγαπητοί. Εἰς τὴν δευτέραν πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν του ἁγίου Ἀπ. Παῦλος (ε' 20) γράφει, ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων, ἀπευθυνόμενος πρὸς ὅλους τοὺς χριστιανούς, τὰ ἐξῆς συγκινητικὰ λόγια: «Ὁ πὲρ Χριστοῦ πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλαγῆτε τῷ Θεῷ». Δηλαδή ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι—καὶ οἱ κήρυκες τοῦ θείου λόγου ἐν γένει—εἴμεθα πρεσβευταὶ καὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ παρακαλέσωμεν πάντα ἄνθρωπον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Σᾶς παρακαλοῦμεν λοιπόν, ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, νὰ συμφιλιωθῆτε μετὰ τὸν

Θεόν. Θὰ εἶναι ἐπομένως μέγα εὐτύχημα, ἐὰν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, εἰς οἰανδήποτε ἡλικίαν καὶ ἂν εὐρίσκεται, δεχθῆ τὴν πρόσκλησιν ταὶ ἐργασθῆ μὲ ζῆλον—ζῆλον ἀποστολικόν—ἀξία τῆς με-  
κανοίαιας ἔργα», ἔργα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

## 1 ΙΟΥΛΙΟΥ

### ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΥΣ ΚΟΣΜΑΝ ΚΑΙ ΔΑΜΙΑΝΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΙΣ

«Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι  
(Α' Κορ. ιβ' 31)

Περὶ τῶν διαφορῶν πνευματικῶν χαρισμάτων καὶ λειτουργημάτων, τὰ ὅποια «ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ», ὁμιλεῖ σήμερον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἀποστολικὴν περικοπὴν. Λαμβάνει δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποδείξῃ ἓνα τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου οἰονδήποτε χάρισμα ἐξυψώνεται καὶ ἐξιδανικεύεται (καθ' ὑπερβολὴν). Ποῖος εἶναι ὁ τρόπος αὐτός; Ποία ἡ «καθ' ὑπερβολὴν ὁδός», ποῦ ὑποδεικνύει ὁ Θεὸς Ἀπόστολος; Εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς ἀγάπης, τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ὅταν κατὰ τὴν οἰανδήποτε ἐπαφὴν πρὸς τὸν πλησίον προηγῆται πάντοτε ἡ ἀγάπη, καὶ ὁ διαθέτων οἰονδήποτε τάλαντον κινῆται μὲ βάσιν τὴν ἀγάπην, αὐτὸ ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς μεγάλην ἀνωτερότητα. Τὸν ἀναδεικνύει κατ' ἐξοχὴν ὑπέροχον καὶ ἀξιοθαύμαστον κοινωνικὸν ἐργάτην. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ σήμερον ἑορταζόμενοι Ἀγιοὶ Ἀναργυροὶ, Κοσμάς καὶ Δαμιανός, συνεδύαζον πάντοτε εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀγάπην. Καὶ ἐνδιαφέρει νὰ ἴδωμεν ὠρισμένας πλευράς τοῦ μεγαλειώδους πράγματι συνδυασμοῦ, τὸν ὁποῖον κατὰ κανόνα ἐφήρμοζον.

1. Πρωτίστως, καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ Κοσμάς καὶ Δαμιανός, ἦσαν χριστιανοὶ ἐπιστήμονες. Ἐσπούδασαν μαζί τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τὴν Ρώμην, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ κατήγοντο. Προὔπηρχεν ἐντὸς αὐτῶν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Καὶ ἐνεπνέοντο γενικῶς ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν. Ὅταν δὲ προσέλαβον καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἰατρικὴν μόρφωσιν, παρουσίασαν ἐν θαυμασίῳ σύνολον, τὸ ὁποῖον συνέθετεν ἡ χριστιανικὴ τῶν μόρφωσις ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀφ' ἑτέρου. Αὐτὸς ὁ συνδυασμὸς χριστιανικῆς προσωπικότητος καὶ ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως ἄριστον πρότυπον καὶ ὑποδειγματικόν. Δυστυχῶς, πολλαὶ ἐπιστημονικαὶ ἀξίαι



καταπίπτουν εἰς πολὺ χαμηλόν, ἠθικόν καὶ ἀνθρωπιστικόν, ἐπίπεδον, λόγῳ ἑλλείψεως χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ χριστιανικοῦ χαρακτῆρος. Ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, τιμοῦν καὶ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὸν ἐπιστήμονα ὅσοι ἐμφανίζουσι τὸ ἐπιστημονικόν των τάλαντον μὲ τὸ χρῆσμα τῆς ἀνωτερότητος, καὶ μὲ τὸ ἄρωμα τῆς ἀγάπης, καὶ ἐν γένει, ἐντὸς τῶν πλαισίων πάντοτε τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν. Ὁ χριστιανὸς ἐπιστήμων εἶναι ὁ ἰδεώδης τύπος τοῦ ἐπιστήμονος. «Τῖς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν;» ἐρωτᾷ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ Ἀποστόλου Ἰακώβου: «δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ... ἡ ἀνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστή ἑλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν» (δ' 13, 17). Καὶ πράγματι. Οἱ ἀληθῶς μορφωμένοι ἄνθρωποι, δηλ. οἱ ἔχοντες καὶ ψυχικὴν—καὶ ὄχι ἀπλῶς ἐπαγγελματικὴν—μόρφωσιν, ἀποδεικνύουσι διὰ τῶν ἔργων των, ὅτι διέπονται ἀπὸ ἑνα πνεύμα ἀνωτερότητος ποῦ ἐκδηλώνεται ὡς ἀνθρωπισμὸς καὶ ἀλληλεγγύη καὶ ἐξυπηρετικότης καὶ κοινωνικὴ ἀντίληψις. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὑπερβάλλον καὶ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ χριστιανοῦ ἐπιστήμονος.

2. Ἀκριβῶς δὲ οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι ἐξήσκησαν τὴν ἐπιστήμην των ὡς κοινωνικὸν λειτουργημα, καὶ ὄχι ὡς ἀπλοῦν ἐπάγγελμα. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, ὑπὸ τοῦ ὁποῦ κατείχοντο, ἐκίνει αὐτοὺς εἰς φιλανθρωπικὴν μᾶλλον διακονίαν διὰ τῆς ἐπιστήμης των. Δὲν ἐζήτουν ποτὲ πληρωμὴν. Αὐτὸ δηλοῖ ἄλλωστε καὶ ἡ ὀνομασία «ἀνάργυροι»· ὅτι δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὸν ἄργυρον καὶ τὴν ἀμοιβήν, ἀλλὰ ἀναργύρως καὶ ἀνιδιοτελῶς προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας των. Καὶ ἔτρεχον μὲ περισσοτέραν προθυμίαν πρὸς τοὺς πτωχοὺς, παρὰ εἰς τοὺς πλουσίους. Διότι ἦσαν χρησιμώτεροι εἰς μίαν καλύβην παρὰ εἰς ἕνα μέγαρον. Ὅταν δὲ ἀπὸ πλουσίους ἀσθενεῖς ἐβιάζοντο νὰ δεχθῶν πληρωμὴν, τοὺς παρέπεμπον εἰς τοὺς «ἀδελφοὺς» των, δηλ. εἰς τοὺς πτωχοὺς ποῦ ἔπρεπε, μὲ τὰ χρήματα τῆς ἰδικῆς των πληρωμῆς, νὰ ἰκανοποιήσουν στοιχειώδεις βιωτικὰς ἀνάγκας. Δὲν ἐλησμόνουσι ποτὲ τὴν προτροπὴν τοῦ Θεοῦ Ἀποστόλου «ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ» (Α' Πέτρ. δ' 10). Ἐθεώρουσι ὅτι ἦσαν οἰκονόμοι καὶ διαχειρισταὶ τοῦ ἱατρικοῦ τάλαντου, ποῦ τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεός, καὶ τὸ ἔθετον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πάσχοντα πλησίον. Καὶ ὁ Θεός, βραβεύων τὴν διάθεσίν των, ἠλόγησε τὴν ἱατρικὴν των ἐνέργειαν καὶ τὴν συνεπλήρωσεν, ὀπλίσας

αὐτοὺς καὶ μὲ «χαρίσματα ἰαμάτων» θαυματουργικά. Ὅπου ἡ ἐπιστήμη ὑπεχώρει καὶ ἔπαυεν, ἔφερε τὴν θεραπείαν ἡ θεία χάρις. Πάντοτε, ὁμολογουμένως, χαρίζει τὴν εὐλογίαν Του ὁ Θεὸς καὶ ἐπιστέφει μὲ ἐπιτυχίαν τὸ ἔργον ἐκείνων πού ἀκολουθοῦν τὴν «καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν» τῆς ἀγάπης, ὅπως οἱ ἅγ. Ἀνάργυροι.

3. Δὲν εἶναι, τέλος, μικρᾶς σημασίας καὶ ὁ ἄλλος ἐκεῖνος συνδυασμός, τὸν ὁποῖον ἡ χριστιανικὴ ἀντίληψις ἐπέβαλεν εἰς τὸ ἔργον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Τοὺς ἀσθενεῖς δὲν τοὺς ἐβλεπον ἀπλῶς ὡς πάσχοντας σωματικῶς, ἀλλὰ ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐν γένει ψυχοσωματικὴν των κατάστασιν. Καὶ τοὺς προσέφερον τὴν βοήθειάν των, τόσον διὰ τὴν σωματικὴν θεραπείαν, ὅσον καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν στροφὴν καὶ καθοδήγησίν των. Εἶναι σπουδαῖον ὅτι, ἐκεῖνο πού σήμερον ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἰατρικῆς, ἡ λεγομένη «ιατρικὴ τῆς προσωπικότητος», ἔτυχε τῆς προσοχῆς καὶ τῆς κατανοήσεως τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Ἐν γένει δὲ ἡ χριστιανικὴ ἀποψις βλέπει πάντοτε τὸν ἄνθρωπον ὡς ψυχοσωματικὸν σύνολον. Ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου ὁλόκληρος (σῶμα καὶ ψυχὴ) ἔχει ἀνάγκην τόνωσεως καὶ ἐνισχύσεως. Τὸ «ἰδε ὑγιῆς γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε», πού εἶπεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν παράλυτον τῆς Βηθεσδά, μαρτυρεῖ ἀκριβῶς ὅτι πολλὰ ἐξ ὧσων μᾶς συμβαίνουν εἰς τὴν σωματικὴν μας ζωὴν δὲν εἶναι ἄσχετα πρὸς ψυχικὰ αἷτια. Ὅχι βεβαίως, ὅλα οὔτε πάντοτε. Ὅπως δὲποτε ὅμως ἀποτελεῖ δεῖγμα χριστιανικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πραγμάτων, καὶ ἐνδειξιν οὐσιαστικωτέρας «καθ' ὑπερβολὴν» ἀγάπης, τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ψυχικὴν κάθαρσιν καὶ τόνωσιν τοῦ πλησίον, ὅπως ἔπραττον οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι.

Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἐκίνησαν τὸν φθόνον ἄλλων ἰατρῶν— καὶ πρωτίστως τοῦ διδασκάλου των—διὰ τὰς ἐπιτυχίας των, ἀλλὰ καὶ διότι ἦσαν χριστιανοί. Μίαν ἡμέραν δέ, ἐνῶ συνέλεγον βότανα, ἐπάνω εἰς ἓνα βουνό, μαζὶ μὲ τὸν φθονερὸν διδασκαλὸν των, ἐκεῖνος τοὺς ἔσπρωξε μὲ ὄρμην εἰς τὸ χεῖλος ὑψηλοῦ κρημοῦ καὶ τοὺς ἐφόνευσε διὰ κατακρημνίσεως. Μένει ὅμως εἰς τὸν αἰῶνα τὸ παράδειγμά των. Παράδειγμα ἀγάπης πλουσίας καὶ χριστιανικῆς ἐν γένει θεωρήσεως τῆς ζωῆς. Ἄς εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς τοῦτο καθοδηγητικόν.

† Ἀρχιμ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΒΑΛΛΗΝΔΡΑΣ

## ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Είς τὸ ὑπ' ἀρ. 95/14.3.59 Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Β') ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 2501/59 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κ.λ.π., ἀφορώσης συνταξιοδότησιν τέκνου ἢ τέκνων ἠσφαλισμένων καὶ πέραν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἀνικάνων σωματικῶς ἢ διανοητικῶς. Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἔχει ὡς ἐξῆς :

Ἀριθμὸς 2501.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 99836J54 Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως, ἀφορώσης τέκνον ἢ τέκνα ἠσφαλισμένον καὶ πέραν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των».

### Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄφιν τὸ ἄρθρον 22 τοῦ ἀπὸ 24/8/1931 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 101), τὸ ἄρθρον 105 τοῦ Κωδικοποιημένου Νόμου 5439/1932 ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 5-11-1958 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ληφθεῖσαν ὁμοφώνως, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΤΑΚΕ ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς 5-11-1958 ληφθεῖσαν ὁμοφώνως ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ΤΑΚΕ, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 99836J54 ἡμετέρας ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 13) 26-1-55 Τ. Β') διὰ τῆς προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ ΤΑΚΕ καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 14 παράγραφος 1 περίπτωσις β' ὡς κάτωθι :

#### Ἄρθρον 14

Σύνταξις χήρας, τέκνων, γονέων καὶ ἀδελφῶν

1) Δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἐκ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἔχουσι :

2) Μὴ ὑπαρχούσης συζύγου τὰ νόμιμα ἢ νομιμοποιηθέντα τέκνα τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον θανόντος ἠσφαλισμένου τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα μέχρι τοῦ γάμου των καὶ ἐφ' ὅσον δὲν κατέχουν οἰανδήποτε ἔμμισθον θέσιν ἢ ἀσκοῦν οἰοδηποτε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Ἡ ἐνηλικίωσις τῶν ἀρρένων συνταξιούχων θεωρεῖται γενομένη τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπληροῦνται τὸ 18ον τῆς ἡλικίας των.

Τὸ ἀνωτέρω ὄριον τῆς ἡλικίας δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ τέκνου ἢ τέκνων ἀρρένων ἀνικάνων πρὸς ἀσκήσιν οἰοδηποτε βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἀνικανότης ἐπῆλθε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνηλικιότητος, ταύτης κρινομένης ὑπὸ τριμελοῦς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., τῆς διαπύτης τῆς ἐξετάσεως βαρυνούσης τὸν ἐνδιαφερόμενον,

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Φεβρουαρίου 1959

Ὁ Ὑπουργὸς  
ΓΕΩΡΓ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ

Τ.Α.Κ.Ε. δι' ἐγκυκλίου παρέχει τὰς κατωτέρω πληροφορίες καὶ ὁδηγίας.

«Ι.- Διὰ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ TAKE δὲν προεβλέπετο ἡ συνταξιοδότησις τῶν ἀναπήρων σωματικῶς ἢ διανοητικῶς ἀρρένων τέκνων τῶν ἠσφαλισμένων. Διὰ τούτου προεβλέπετο μόνον ἡ συνταξιοδότησις τῶν ἀρρένων τέκνων ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἀναπηρίας των μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας.

Ἐπειδὴ ἐκρίναμεν, ὅτι διὰ λόγους δικαιοσύνης καὶ ἀνθρωπισμοῦ ἐπεβάλλετο ἰδιαίτερα μέριμνα ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων τέκνων εἰσηγήθημεν καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς Διοικ. Συμβούλιον ἀπεδέχθη τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ ἐπὶ τῷ τέλει ῥυθμίσεως τοῦ θέματος.

Σημειωτέον, ὅτι ἀνάλογοι διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἀναπήρων τέκνων τῶν Δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης δέον νὰ ἔχητε ὑπ' ὄφιν δι: α) ἡ ἀνικανότης τοῦ ἄρρενος τέκνου δέον νὰ ἐπῆλθε πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του καὶ οὐχὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτου, β) ἡ ἀνικανότης θὰ κρίνηται πάντοτε ὑπὸ τριμελοῦς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ TAKE, καὶ γ) ἡ δαπάνη τῆς ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ βαρύνῃ τὸ αἶτοῦν τὴν ἀπονομὴν αὐτῶ συντάξεως ἀνάπυρον τέκνον.

Ἐἰδικώτερον περὶ τῆς ἀναπηρίας διευκρινίζεται, ὅτι αἴτη δέον νὰ ἀποκλείῃ γενικῶς τὴν ἄσκησιν οἴουδ' ἢ ποτε βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ προσθέτως, ὅτι ἡ συνταξιοδότησις διαρκεῖ ὅσον χρόνον καὶ ἡ ἀναπηρία. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου συνάγεται, ὅτι δύναται τὸ TAKE νὰ διατάσῃ ἐκάστοτε τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀναπύρου τέκνου πρὸς διαπίστωσιν τῆς συνεχίσεως τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἄσκησιν οἴουδ' ἢ ποτε βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος.

II.- Τὸ Καταστατικὸν τοῦ TAKE προέβλεπε τὴν συνταξιοδότησιν τῶν θηλέων ἀγάμων τέκνων τοῦ ἠσφαλισμένου ἀδιακρίτως ἡλικίας καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς παρὰ τούτων ἀσκήσεως βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος, ἢ τῆς κατοχῆς ἐμμίσθου θέσεως.

Συνεπεία τούτου διεπιστώσαμεν, ὅτι ὑπῆρξαν περιπτώσεις συνταξιοδότησεως ἀγάμων θηλέων τέκνων ἠσφαλισμένων, ἀσκούντων ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα (π.χ. ἱατροῦ, δικηγόρου) ἢ κατεχόντων ἐμμίσθους θέσεις εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τὸ Δημοσίον, Τραπεζὰς κλπ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκρίναμεν ὅτι τούτο καὶ ἀποπον ἦτο καὶ ἀντιοικονομικὸν διὰ τὸ TAKE, ἐξ ἑτέρου δὲ διὰ τῆς παρεχομένης συνταξιοδοτικῆς προστασίας ὑπερηκοντίζοντο οἱ σκοποὶ καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ TAKE, εἰσηγήθημεν καὶ τὸ Διοικ. Συμβούλιον ἀπεδέχθη, ὅπως ἀποστερηθῶσι τοῦ δικαιώματος συνταξιοδοτήσεως τὰ ἀγάμα θήλεα τέκνα τῶν ἠσφαλισμένων, εἰς ἃς περιπτώσεις, ταῦτα κατέχουν οἰανδήποτε ἐμμίσθου θέσιν ἢ ἀσκοῦν οἰονδήποτε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης δέον ἢ ὑπηρεσίᾳ νὰ ζητῆ τὴν προσαγωγὴν ὑπὸ τῶν θηλέων ἀγάμων τέκνων τῶν ἠσφαλισμένων α) ὑπευθύνου δηλώσεως θεσθεωρημένης διὰ τὸ ἀληθές τοῦ περιεχομένου καὶ τὴν γνησιότητά τῆς ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀστυνομικοῦ Τμήματος. Ἐν ἀρκήσει τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ὅπως βεβαίωσι τὸ ἀληθές τοῦ περιεχομένου, τούτου δέον νὰ ἐρευνᾶται ὑπηρεσιακῶς δι' ἐγγράφου ἐρωτήματος ἡμῶν πρὸς τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν καὶ β) βεβαιώσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ὅτι δὲν ὑπῆχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου.

—Υπό τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθμ. 8.300/23/18/6/59 ἐγκύκλιος ἀφορῶσα εἰς τὴν προσαρμογὴν ἀπὸ 1-10-1958 τῶν βασικῶν συντάξεων τῶν θεμελιωσάντων δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ 22-6-51.

Πρὸς

- 1) "Ἀπαντα τὰ Τμήματα, τὰς Ὑπηρεσίας καὶ Γραφεῖα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.
- 2) "Ἀπαντα τὰ Τοπικὰ Τ.Α.Κ.Ε.

1. Ἀνακοινοῦμεθα ὑμῖν, ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς Δ. Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 151 ἀποφάσεως αὐτοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδριαν αὐτοῦ Η' 22-5-59, λαβὸν ὑπ' ὄψιν α) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1020758 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δημοσιευθείσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 213/25-11-58 Φ.Ε.Κ. τεύχος Β', δι' ἧς ἠδξήθησαν οἱ μισθοὶ τῶν ἐφημεριῶν ἀπὸ 1-10-58, β) τὴν πρὸς αὐτὸ γενομένην εἰσήγησιν, καθ' ἣν, τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ὑποχρεοῦται βάσει τοῦ ἄρθρου 18 παραγρ. 2 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Καταστατικοῦ εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν βασικῶν συντάξεων, βάσει τῶν νέων μισθῶν διὰ τοὺς θεμελιώσαντας δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ 22-6-51, ἡμέρας ἰσχύος τοῦ ἄνω ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ ἀπεφάσισε τὴν ἀπὸ 1-10-58 προσαρμογὴν τῶν συντάξεων τῶν κανονισθεισῶν βάσει τοῦ ἄρθρου 18 παραγρ. 2 τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ β) τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 1854/1951, εἰς τοὺς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1020/1958 πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθορισθέντας νέους μισθοὺς τῶν ἐφημεριῶν καὶ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

II. Διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, διὰ πρώτην ἤδη φορὰν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ καθιεροῦνται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀμέσου καὶ αὐτομάτου προσαρμογῆς τῶν συντάξεων τῶν ἐκ τῶν συνταξιούχων θεμελιωσάντων δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ 22-6-51 καὶ ἐφεξῆς βάσει α) τοῦ ἄρθρου 18 παραγρ. 2 τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ β) τοῦ Α.Ν. 1854/1951, βάσει τῶν καθοριζομένων ἐκαστοτε νέων μισθῶν τῶν ἐφημεριῶν καὶ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

Τοῦτο ἀποτελεῖ οὐνοδαίαν διὰ τοὺς ἤδη καὶ μέλλοντας συνταξιούχους τοῦ Ταμείου κατάκτησιν καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις ἐπιζόμεν, ὅτι θέλει ἐκτιμηθῆ δεόντως ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων μας.

III. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, οἱ θεμελιώσαντες δικαίωμα συντάξεως ἀπὸ 22-6-51 καὶ ἐφεξῆς, δικαιοῦνται ἐπὶ πλέον διαφορᾶς λόγῳ προσαρμογῆς τῆς βασικῆς συντάξεώς των, βάσει τῶν καθορισθέντων νέων ἀπὸ 1-10-58 διὰ τοὺς ἐφημεριῶν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. μισθῶν.

Διὰ τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς ταύτης δὲν ἀπαιτεῖται αἰτήσεις.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι ὅσοι ἐτυχον συντάξεως βάσει τοῦ καθορισθέντος νέου ἀπὸ 1-10-58 μισθοῦ, δὲν δ.καιοῦνται διαφορᾶς, διότι διὰ τούτους ἐγένετο ὁ κανονισμὸς τῆς συντάξεώς των βάσει τῶν νέων ἀπὸ 1-10-1958 μισθῶν.

Τὴν διαφορὰν, δι' ὅσους ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεβίωσαν δικαιούχους συνταξιούχους ἀπὸ 1-10-48, δικαιοῦνται νὰ εἰσπράξωσιν οἱ κληρονόμοι αὐτῶν ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ εἰς τὸ οἰκεῖον Τοπικὸν Τ.Α.Κ.Ε. τῶν κάτωθι δικαιολογητικῶν καὶ ὑπογραφῇ ἰδιαιτέρας ἀποδείξεως.

1) Αἰτήσεις κληρονόμων δεόντως χαρτοσεσημασμένη καὶ κληρικεσημασμένη (ἐὰν εἶναι πολλοὶ δύναται νὰ ἐξουσιοδοτήσωσιν ἓνα ἐξ αὐτῶν).

2) Ἀντίγραφον ληξιαρχικῆς πράξεως θανάτου τοῦ δικαιούχου συνταξιούχου.

3) Πιστοποιητικὸν Γραμματέως Πρωτοδικῶν περὶ δημοσιεύσεως ἢ μὴ διαθήκης, ὡς καὶ μὴ προσβολῆς αὐτῆς ἐν περιπτώσει υπάρξεώς της.

4) Βεβαίωσις Οἰκονομικῆς Ἐφορίας περὶ ὑποβολῆς δηλώσεως ἢ μὴ κληρονομίας.

5) Πλήρες καὶ λεπτομερὲς πιστοποιητικὸν οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ ἀποβιώσαντος δικαιούχου συνταξιούχου, ἐμφαίνον τοὺς καταλειφθέντας ἐγγυτέρους συγγενεῖς, ὡς καὶ ὅτι δὲν κατέλειπεν ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω οὔτε θετά, οὔτε νομιμοποιηθέντα ἢ ἀνεγνωρισμένα τέκνα, οὔτε ἄλλους κατιόντας ἐκ προαποβιώσαντων τέκνων του.

6) Δήλωσις ἐνώπιον συμβολαιογράφου περὶ ἀποδοχῆς κληρονομίας.

ΙΥ. Ἡ καταβληθεσομένη εἰς τοὺς δικαιούχους συνταξιούχους ἢ τοὺς νομίμους αὐτῶν κληρονόμους ὡς ἄνω διαφορὰ ὑπόκειται εἰς κράτησιν 1%. Τὸ παρακρατηθῆσομενον ὅμως χαρτόσημον δὲν θὰ ἐπικολληθῇ ἐφ' ἐκάστης ἀποδείξεως, ἀλλὰ θὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ὡς ἀποδίδεται καὶ τὸ παρακρατούμενον τοιοῦτον ἐκ τῶν κατὰ μῆνα καταβαλλομένων συντάξεων.

Υ. Ὅλος ἰδιαίτερος λυπούμεθα, διότι δὲν ἔχομεν ἐκ τοῦ νόμου τὴν εὐχέρειαν τῆς προσαρμογῆς τῶν βάσει τῶν ἀπὸ 1-10-58 καθορισθέντων νέων μισθῶν συντάξεων τῶν συνταξιούχων ἐκείνων, ὅτινες ἐθεμελίωσαν δικαίωμα συντάξεως πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 18 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ΤΑΚΕ, ἥτοι πρὸ τῆς 22 Ἰουνίου 1951, διότι αἱ συντάξεις αὗται δὲν ἐκανονίσθησαν βάσει τοῦ μισθοῦ, ὃν ὀρίζει τὸ ἄρθρον 18 παρ. 2 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Καταστατικοῦ τοῦ ΤΑΚΕ, ἀλλὰ βάσει τοῦ νομικοῦ καθεστώτος, τοῦ ἰσχύσαντος μέχρι 22-6-1951 (βάσει συντελεστῶν).

ΥΙ. Δι' ἰδιαίτερον ἐγγράφον μας πέμπομεν ὑμῖν κατάστασιν τῶν κατὰ τὰ ὡς ἄνω δικαιουμένων διαφορᾶς λόγῳ προσαρμογῆς τῆς βασικῆς συντάξεως των τῆς περιφέρειας ὑμῶν μὲ τὴν παράκλησιν, ὅπως καταβάλητε τὸ ἐναντι ἐκάστου δικαιούχου ἀναγεγραμμένον ποσόν, πλὴν τῆς περιπτώσεως καταβολῆς ταύτης εἰς κληρονόμους τοῦ θανόντος, δι' ὅπερ δεόν νὰ ἀναμνησθῆτε ἡμετέραν ἐγκρίσιν, παρασχεθεσομένην ὑμῖν ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ στοιχείον ΙΙΙ δικαιολογητικῶν.

ΥΙΙ. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι μέχρι τῆς λήψεως τῆς ὡς ἄνω καταστάσεως θὰ συνεχίζεται τὴν καταβολὴν τῶν ἤδη καταβαλλομένων συντάξεων.

Ὁ Διευθὼν Σύμβουλος  
ΚΩΝ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

## ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδεσ. Δ. Α. Δ. Κρήτην. Ἐλάβετε σύνταξιν 903 δραχμῶν μηνιαίως ἀπὸ 1.1.1959. Ὡς ἐφ' ἀπαξ βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς λαμβάνετε τὸ ποσὸν τῶν 12.868 δραχμῶν. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ὀφείλετε δι' ἀσφάλιστρα μὴ καταβληθέντα τὸ ποσὸν τῶν 826 δραχμῶν. Τὸ ἔνταλμα πληρωμῆς ἀπεστάλη τὴν 13/6/1959 εἰς Κρήτην. Ἐπομένως ἢ εἰσπραξίς τῶν χρημάτων θὰ γίνῃ ἀπὸ ἐκεῖ, δεδομένου ὅτι ὅταν ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14/6/59, τὸ ἔνταλμα εἶχεν φύγει ἀπὸ τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Διὰ τοὺς καλοὺς λόγους εὐχαριστοῦμεν. Σχετικῶς ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὸν υἱόν σας, ἀπαντώντες εἰς σχετικὴν ἐπιστολήν του. — Κύριον Ν. Π. Νικολῆν. Τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν ἐφημεριακῆς θέσεως καθορίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου, εἶναι δὲ ἀδύνατος ἢ παρέγκλισις ἀπὸ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενα.

Λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς φανώμεν χρήσιμοι. Αἰδεσ. Σ ω τ ή ρ .  
 Πα πα δ ό π ο υ λ ο ν . Εἰς τὸ ἐρώτημά σας ἀπαντῶμεν δι' ἐπιστολῆς. —  
 Αἰδεσ. Ἐ φ η μέ ρ ι ο ν ὑ παί θ ρ ο υ Α . Ω . Ἀπαντῶμεν εἰς ἐπι-  
 στολάς μόνον ἐφ' ὅσον μαζί με τὸ ψευδώνυμον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ ὁ ἐπι-  
 στολογράφος νὰ ἀπαντησωμεν, ὑπάρχει καὶ τὸ ὄνοματεπώνυμον. Περαι-  
 τέρω εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγραφῶνται καὶ ἄλλα στοιχεῖα εἰς τὴν ἐπιστολὴν,  
 ὡς τὸ ἔτος γεννήσεως, ἡ κατηγορία εἰς ἣν μισθολογικῶς ἀνήκει ὁ ἐπιστο-  
 λογράφος καὶ τὸ ἔτος χειροτονίας. — Αἰδεσ. Ν ι κ ό λ α ο ν Ζ έ ρ β α ν .  
 Ἐξερχόμενοι τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβητε ὡς σύνταξιν περὶ τὰς 813 δραχμὰς  
 μηνιαίως καὶ ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα περὶ τὰς 10.700 δραχμὰς. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε.  
 ὑπεβάλαμεν σχετικὸν ἐρώτημα διὰ τὴν ὀφειλὴν σας, θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν δὲ  
 σχετικῶς εὐθὺς ὡς ἔχομεν ἀπάντησιν. Αἰδεσ. Γ ε ώ ρ γ ι ο ν Πα πα γ  
 έ λ ο υ , Βερσιτικοῦ Θεσσαλονίκης. Ἐπειδὴ ὁ ἔλεγχος τοῦ λογαριαμοῦ  
 σας θὰ ἀπαιτῆσθαι ὀλίγον χρόνον, ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματός σας θὰ ἔχετε  
 εἰς προσεγὲς φύλλον. — Αἰδεσ. Π α ν α γ ι ώ τ η ν Σ κ ο υ ζ έ ν , Παλαιο-  
 χωράκιον Ναυπακτίας. Ἐξερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβητε ὡς σύνταξιν  
 περὶ τὰς 900 δραχμὰς μηνιαίως. Ἐφ' ἅπαξ βοήθημα θὰ λάβητε περὶ τὰς  
 13.000 δραχμὰς. Τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχετε 35ετῆ συνεχῆ  
 ἐφημερικὴν ὑπηρεσίαν. Σχετικῶς θὰ ἀπαιτηθοῦν τὰ ἐξῆς δικαιολογητικά:  
 1) Αἰτήσις δεόντως χαρτοσημασμένη καὶ κληροσημασμένη. 2) Βεβαίωσις  
 τοῦ οἰκείου μητροπολίτου ὅτι συνεπληρώσατε 35ετῆ συνεχῆ ἐφημερικὴν  
 ὑπηρεσίαν. 3) Ἀπολυτήριον γράμμα τοῦ Μητροπολίτου ἢ ἐπίσημον ἀντί-  
 γραφον τοῦ γράμματός. 4) Πιστοποιητικὸν τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος  
 ἢ τοῦ Δημάρχου περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ  
 ἡσφαλισμένου. 5) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας παρὰ τοῦ οἰκείου Δημοσίου  
 Ταμείου. 6) Τὸ ἀτομικὸν βιβλιάριον ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν, θεωρημένον  
 καὶ συμπληρωμένον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. 7) Βεβαίωσις τῆς Ἰ. Μητρο-  
 πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφαίνεται ἡ χρονολογία χειροτονίας καὶ ἀρχικοῦ  
 διορισμοῦ, αἱ μεταθέσεις εἰς ἄλλας ἐνορίας κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ἡ διάρ-  
 κεια ὑπηρεσίας εἰς ἐκάστην ἐνορίαν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου τοῦ ἐφη-  
 μερίου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Αἰδεσ. Ἀ θ α ν ά σ ι ο ν Χ α λ κ ι ά ν , Στανὸν  
 Ἀρναίας. Ἡ προϋπηρεσία γραμματέως Κοινότητος δύναται νὰ ἐξαγορασθῆ.  
 Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται αἰτήσις καὶ πιστοποιητικόν, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ἡ  
 πρὸς ἐξαγορὰν προϋπηρεσία. Περαιτέρω διὰ τὴν ἐξαγορὰν θὰ καταβληθῆ  
 ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς τὰ 5% τοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον λαμβάνετε κατὰ τὸν  
 χρόνον τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἐξαγορά. Καλὸν εἶναι ὅπως τὴν ἐξαγορὰν ζη-  
 τήσητε ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς ἐξόδου σας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὅποτε ὁ ἐξα-  
 γορασθεὶς χρόνος θὰ προστεθῆ εἰς τὸν συντάξιμον χρόνον, τὸν ὁποῖον θὰ ἔχητε  
 τότε. Ἐκτός ἐάν διὰ τῆς ἐξαγορᾶς θέλητε νὰ ἀποκλείσητε τὸ ἐνδεχόμενον τῆς  
 μὴ συνταξιοδοτήσεως τῆς πρεσβυτέρας σας, λόγω προώρου τυχόν θανάτου, διό-  
 τι διὰ τὴν συνταξιοδοτήσθαι θὰ πρέπει νὰ ἔχητε 15ετῆ ἐφημερικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ  
 ποσὸν τῆς συντάξεως εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ καθορισθῆ ἀπὸ τοῦδε. — Αἰδεσ.  
 Σ π υ ρ . Ἀ μ ο ύ ρ γ η ν , Βλαχᾶτα Κεφαλληνίας. Παρακαλοῦμεν γράψατέ  
 με τὴν χρονολογίαν τῆς γεννήσεώς σας καὶ τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν  
 εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκετε. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ ἀπαντή-  
 σωμεν εἰς τὰ ἐρωτήματά σας. — Αἰδεσ. Ε ὑ ά γ γ ε λ ο ν Ν ι κ ο λ ά ο υ ,  
 Σπερχειᾶδαν. Ἡ σύνταξις σας μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν θὰ ἀνέλθῃ εἰς 715  
 δραχμὰς μηνιαίως. Ἡ αὐξήσις ὑπολογί'εται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1958,  
 ἐπομένως ἔχετε λαμβάνειν τὴν διαφορὰν συντάξεως ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου  
 1958 μέχρι σήμερον. Διαφορὰν τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος δὲν θὰ λάβητε,  
 δεδομένου ὅτι τοῦτο δὲν ἠῤῥήθη. — Αἰδεσ. Ἰ ω ά ν ν η ν Ἀ σ η μ α κ ό  
 π ο υ λ ο ν , Γυμνὸν Ἀργολίδος. Δύνασθε νὰ ἐξέλθητε εἰς τὸ τέλος τοῦ τρέ-

χροντος έτους, έφ' όσον από τής χειροτονίας σας και μέχρι τέλους 1959 υπη-  
ρετείτε συνεχώς ως έφημέριος. Ή σύνταξίς σας θά ανέλθη εις 900 περίπου  
δραχμάς. Έφ' άπαξ βοήθημα θά λάβητε περίπου 13.000 δραχμάς. Αίδεσ.  
Α θ α ν ά σ ι ο ν Κ. Τ σ ε ρ γ ο ύ λ α ν, Χρυσομηλιών Καλαμπάκας. Θά  
λάβητε ως σύνταξιν δρχ. 765 μηνιαίως και έφ' άπαξ βοήθημα έκ του Ταμείου  
Αρωγής περί τās 13.000 δραχμάς. Έχετε ύπ' ύψιν σας ότι τὰ πέραν του  
75ου έτους τής ηλικίας του ήσφαλισμένου διανυόμενα έτη δέν θεωρούνται  
75ου έτους τής ηλικίας του ήσφαλισμένου διανυόμενα έτη δέν θεωρούνται  
π α κ ώ σ τ α ν, Μιλιανά Άρτης. Έξερχόμενος τής υπηρεσίας θά λάβητε,  
ως σύνταξιν δρχ. 800 περίπου μηνιαίως, ως έφ' άπαξ δε βοήθημα περί τās  
13.000 δραχμάς. Δεδομένον ότι τὸ έθιον ηλικίας (75 έτη) τὸ συνεληρω-  
σατε τὸ έτος 1956, ή σύνταξις σας υπολογίζεται δια τὸ μέχρι τότε χρο-  
σίον ηλικίας δέν έπαυζάνον τήν σύνταξιν. — Αίδεσ. Π. Α. Π ο τ α μ ο ν,  
ή ασφάλισις τών ιεροδιακόνων είναι υποχρεωτική. Έπομένως θά πρέπει νά  
κατέβαλε τότε ὁ Ί. Ναός τās σχετικές κρατήσεις έκ του μισθοῦ σας. Σχε-  
τικώς θά πρέπει νά ζητήσητε πληροφορίας από τόν Ί. Ναόν, διότι ή Άρχι-  
επισκοπή δέν έχει στοιχεία. Πάντως εις τήν περίπτωση πού δέν έχουν κατα-  
βληθῆ ασφάλιστρα δύνασθε νά εξαγοράσητε τὸ ένδεκάμηνον, καταβάλλοντες τὸ  
άπαιτούμενον δια τήν εξαγοράν ποσόν, ὅπερ θά υπολογισθῆ εις 5% επί του  
μισθοῦ τόν ὅποιον λαμβάνετε σήμερα. Ὁ φέρον τὸ Ὀφφίκιον του Οικονό-  
μου προηγείται τών μη έχόντων ὄφφικια ἐπόμενα του τοιούτου του  
Οικονόμου, ανεξαρτήτως και πάλιν τών πρεσβείων χειροτονίας. Ὁ έφημέριος  
Η.Α.Χ. ενεγράφη εις τὸ περιοδικόν «Εκκλησία» Αίδεσ. Σπυριδώνα Θεο-  
δώρου, Ἄγ. Ἡλίου Μεσολλογίου. Γράψατέ μας πότε ἐγεννήθητε και ποίον  
χρόνον ἐγένετο ή χειροτονία σας. Τὸ σημείωμά σας δια τήν μισθολογικήν  
κατηγορίαν ἐλήφθη.

## ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**Πρωτος. Χρυσοστόμου Γιαλούρη,** Ή λατρεία μας (Γ').— 'Απο-  
στολικής Διακονίας, Αί ευκαιρίαί του Ιουλίου 1750. Έκκλησιαστικοί  
ύμνοι εις τόν ὄσιον Νικαύδημον τόν Άγιορείτην. Έορτολογικά σημειώ-  
ματα.— **Χ.**, 'Αδελφικά Γράμματα.— 'Αποσπάσματα από τόν «Λειμώνά»  
του 'Ιωάννου Μόσχου. Μετφρ.) **Θεοδόση Σπεράντσα.** — **Βασ.** 'Η-  
λιάδης, Ή φωνή ενός σεβασμίου γέροντα Έφημερίου πού ζητεῖ βοή-  
θειαν για τούς ταπεινούς ανθρώπους ενός κατεστραμμένου άπόμερου Κρη-  
τικού χωριού.— 'Ανθίμου Θεολογίτη, Πασχαλιά ἐτὸ νησί.— 'Ανδρέα  
Καραντώνη, Στοχασμοί για τόν Άπόστολο τών Έθνών.— Α' Ίερατικόν  
Συνέδριον Ἱ Μητροπόλεως Ναυπακτίας και Εύρυτανίας.— 'Ακύλα, Τὸ  
μυστήριο τής μενανοίας.— 'Αρχιμ. Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ, Έορτο-  
δρομόν.— Εἰδήσεις του Τ.Α.Κ.Ε.— 'Αλληλογραφία.

Δι' ὅτι ἀφορᾷ εις τόν «Έφημέριον» ἀπευθυντέον :  
Πρὸς τήν Διεύθυνσιν του Περιοδικου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»  
'Οδὸς Φιλοθέης 19—'Αθήναι. Τηλ. 27-689.

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Ιερ. Κων. Πλατανίτης Ύψηλάντου 66, Άγ. Βαρβάρα Αιγάλεω  
'Εκ του Τυπογραφείου τής 'Αποστολικής Διακονίας. Ίασιου 1. Τηλ. 70734